

ЩО ПОТРІБНО ЗНАТИ ПРО ПЛАГІАТ:
ПОСІБНИК З АКАДЕМІЧНОЇ
ГРАМОТНОСТІ ТА ЕТИКИ ДЛЯ
«ЧАЙНИКІВ»

Посібник розроблено за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» у межах проекту № 49169 «Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку». Проект було реалізовано Східноукраїнським Фондом соціальних досліджень разом із Інститутом соціально-гуманітарних досліджень та соціологічним факультетом Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Детальніше про проект та його результати можна дізнатися [тут](#).

Позиція Міжнародного фонду «Відродження» може не співпадати з думкою автора.

Матеріали щодо міжнародних стандартів публікацій та програм для перевірки текстів на наявність плагіату надано з дозволу міжнародного онлайн видання ©SCSJournal та з посиланням на партнерів журналу.

Посилання на програми перевірки плагіату не є рекламою, а носять інформаційно-оглядовий характер.

Укладач: науковий співробітник Східноукраїнського Фонду соціальних досліджень, заступник декана з міжнародного співробітництва соціологічного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, головний редактор міжнародного онлайн видання з соціальних наук ©SCS Journal – Гужва Ольга Олексіївна.

Зміст

1. Плагіат у цифровому світі

1.1. Плагіат як форма академічної нечесності

1.2. Визначення плагіату та його форми

1.2.1. Дослівний плагіат, мозаїчний плагіат, неадекватний переказ та інші види (приклади)

1.2.2. Виключення, що не є плагіатом

2. Академічна антиплагіат культура

2.1. Міжнародні та вітчизняні академічні стандарти щодо плагіату

2.2. Види посилань, що і як треба цитувати

2.3. Вимоги МОН України щодо посилань та цитування

3. Огляд програм щодо перевірки академічних текстів на плагіат

4. Рекомендації

5. Відповідальність за плагіат

1. Плагіат у цифровому світі

1.1 Плагіат як форма академічної нечесності

1.2. Визначення плагіату та його форми

1.2.1. Дослівний плагіат, мозаїчний плагіат, неадекватний переказ та інші види (приклади)

1.2.2. Виключення, що не є плагіатом

1. ПЛАГІАТ У ЦИФРОВОМУ СВІТІ

Плагіат у сучасному світі - досить розповсюджена практика як в академічному середовищі, так і в політиці, медіа та інших сферах. Але чи є академічна спільнота, студентство найактивнішими поціновувачами плагіату та інших форм академічного шахрайства?

На розвиток і поширення різних форм плагіату впливають, з одного боку, відсутність чіткого розуміння та уніфікованих норм щодо інтелектуального запозичення в академічному просторі, а з іншого – відсутність навичок щодо академічного письма та роботи з інформацією, що повинні формуватися ще в середній школі. Іншим важливим чинником поширення плагіату

На сьогодні єдине, що можна протиставити культурі «cutting and pasting» це творчість та сталі практики академічної культури, бо ані санкції, ані різні форми контролю в суспільстві, що практикує «репост» частіше ніж цитування першоджерел, не є дієвими.

є низький рівень комп'ютерної компетентності професорсько-викладацького складу, який складається в основному з людей похилого віку (середній вік близько 50-60 років). Перевантаження професорсько-викладацького складу аудиторними годинами призводить до зменшення уваги до якості виконаних студентами робіт. Не зважаючи на наявність певних розбіжностей між різними формами академічного шахрайства, основним чинником їх розвитку є контекстний фактор.

Ми можемо говорити про цілу глобальну культуру шахрайства, де учасники таких практик не тільки толерантно ставляться до плагіату та інших форм шахрайства, але й вважають їх виправданими для досягнення власних цілей та успіху. Це вже не тільки форма академічної

нечесності, це своєрідний стиль, що «приймається» навіть тими, хто не схвалює цих практик.

Поширення різних форм академічного шахрайства не можна назвати суто вітчизняною проблемою, це - світова тенденція¹ основними формами якої стають списування, плагіат та нелегітимне отримання оцінок. Розвиток інформаційних технологій, спрощення доступу до пошуку інформації в інтернет призвели до активного розвитку, так званого інтернет-плагіату. На зменшення рівня академічного шахрайства впливає: чіткість формулювання вимог та інструкцій щодо студентських робіт, розуміння різниці між правильним і неправильним, а також впевненість студентів тому, що під час перевірки робіт викладачі будуть очікувати на шахрайство². Проте основним контекстним чинником є схвалення та байдужість або засудження одногрупниками-студентами різних форм шахрайської поведінки.

Дискурс, що точиться навколо цієї проблематики, досить жвавий та на сьогодні єдине що можна протиставити культурі «**cutting and pasting**», це творчість та сталі практики академічної культури, бо ані санкції, ані різні форми контролю в суспільстві, що практикує «**репост**» частіше ніж цитування першоджерел, не є дієвими. Високий рівень плагіату, та зростаюча кількість публічних кейсів виявлення шахраїв, має й зворотний ефект, це робить академічне середовище толерантним. Виникають навіть дискусії, раз це таке розповсюджене явище, то чому б не врегулювати та не монетизувати його?³ Плагіат в науці може бути визначений як «**моральна паніка**», яка виникає у період кризи університетської освіти, що притаманна не тільки українським але й закордонним вишам. Академічна культура в ситуації з плагіатом

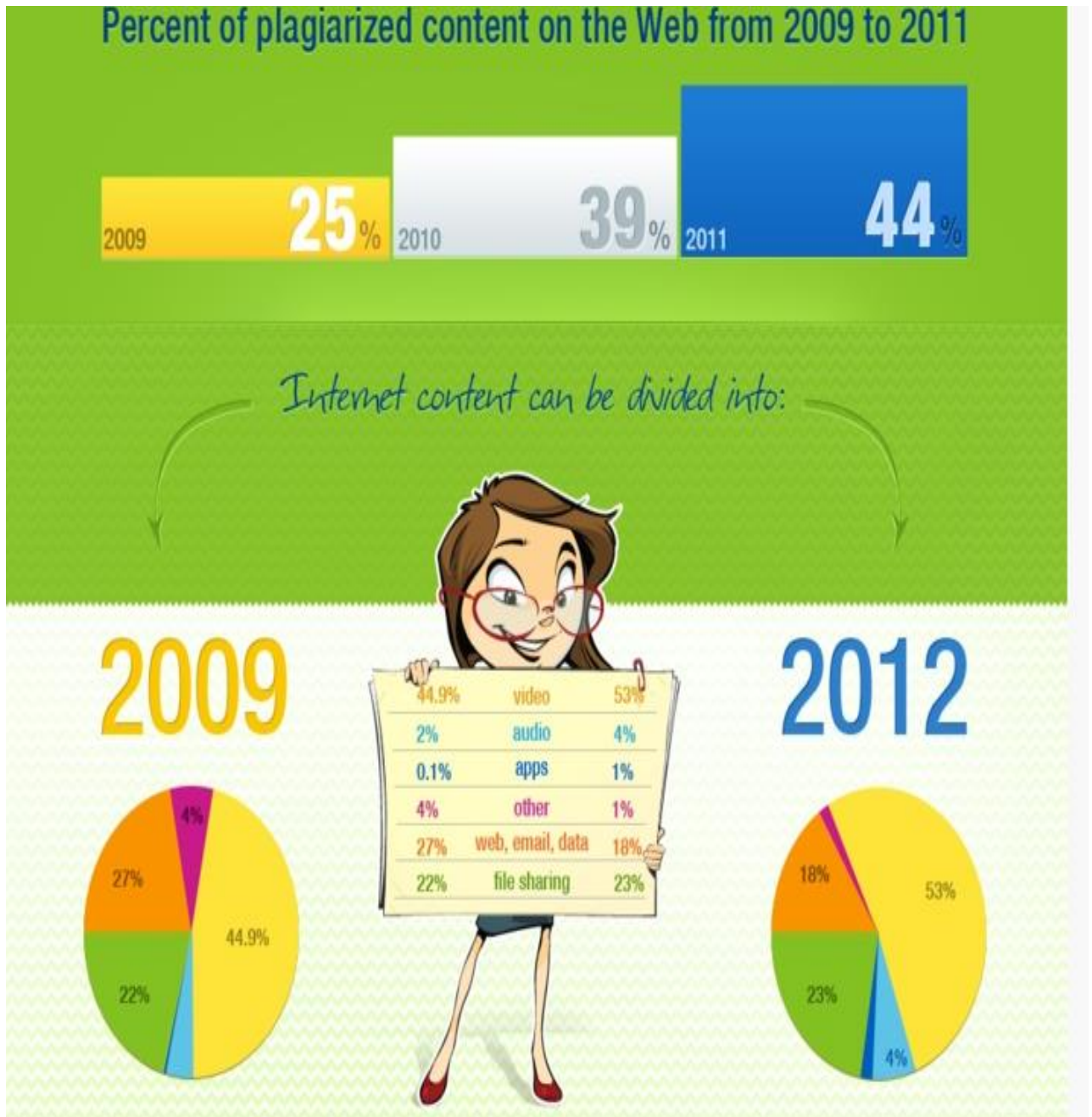
¹ McCabe D. L., Cheating in Academic Institutions: A Decade of Research / D. L. McCabe, L. K. Trevino, K. D. Butterfield. - ETHICS & BEHAVIOR, 11(3), Lawrence Erlbaum Associates, Inc., 2001. - p. 219-232

² Jones D. L. R. ACADEMIC DISHONESTY: ARE MORE STUDENTS CHEATING? / D. L. R. Jones. - Business Communication Quarterly, Volume 74, Number 2, June. 2011. - p. 141-150

³ Plagiarism is the new pornography by Curtis Brown. Режим доступу:

<http://america.aljazeera.com/opinions/2015/1/plagiarism-mediazakaria.html>

виконує регуляторську функцію, вона регулює, контролює та санкціонує норми прийнятні для академічного середовища. Лише інституційних норм контролю та санкцій недостатньо для регулювання будь яких форм академічного шахрайства, насамперед плагіату.

4

⁴ Статистику підготовлено компанією PlagTracker.- Режим доступу: <http://www.plagtracker.com>

1.1. Плагіат як форма академічної нечесності

Що таке плагіат? Сьогодні потрібно визнати, що плагіат є формою аутсорсингу, тому протиставити йому треба традиції та норми академічної культури, що засновані на позиціюванні практик авторського брендингу, творчої агрегації контенту, цінності власної позиції, думки, ідеї, стилю. Але разом з цим треба розуміти, що плагіат - це дуже швидка дорога з одностороннім рухом до власних цілей та наукових досягнень. Тобто попереду, ті, хто мав досвід такого роду практик, тому тільки вертикальна інтеграція та продукування потужних моральних і ціннісних практик є запорукою успіху в цьому процесі.

Плагіат — привласнення авторства на чужий твір науки, літератури, мистецтва або на чуже відкриття, винахід чи раціоналізаторську пропозицію, а також використання у своїх працях чужого твору без посилання на автора.⁵

В цілому студенти та викладачі вишів вважають, що достатньою мірою володіють інформацією, що таке плагіат. Усього лише 3% студентів констатують, що не знають або скоріше не знають, що таке плагіат, переважна більшість (93%) студентів зізнаються в тому, що вони знайомі або скоріше знайомі з тим, що вважається плагіатом. Але ситуація докорінно змінюється щодо практик та визначення плагіату на конкретних прикладах. Переважна більшість студентів (більше ніж 90%) використовує ті чи інші форми плагіату при написанні робіт.

⁵ Плагіат. Стаття в Вікіпедії. - Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D1%96%D0%B0%D1%82>

Згідно **Закону України «Про вищу освіту»⁶** у ст. 69 академічним плагіатом визначається оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.

Деякі університети затверджують власні «Положення про запобігання академічному плагіату».

Більшість цих актів до плагіату також відносять:

- ◆ перефразування частин тексту інших авторів зі зміною порядку слів або наслідування структури їхньої аргументації без посилання на джерело;
- ◆ оприлюднення твору, написаного третьою особою на замовлення студента чи викладача;
- ◆ списування письмових робіт інших студентів;
- ◆ фальсифікація (вигадування тих чи інших, наприклад, статистичних показників з подальшим вказуванням їх у якості власної роботи);
- ◆ реплікація (це процес копіювання даних з одного джерела на багато інших і навпаки, тобто своєрідне «тиражування» інформації без дозволу автора);
- ◆ републікація (повторне або багаторазове оприлюднення в іншому джерелі чужої інформації за справжнім підписом автора й посиланням на джерело);
- ◆ рерайт (додавання до чужого матеріалу без дозволу автора додаткової інформації, з переробкою раніше оприлюдненого матеріалу і заміною слів та виразів);

⁶ [Закон України "Про вищу освіту"](http://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18) - Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/1556-18

- ◆ компіляція (укладання з кількох чужих матеріалів свого та редагування без дозволу – смислова, стилістична, граматична правка й скорочення чужого матеріалу).⁷

В **університетських Положеннях** про запобігання плагіату передбачена процедура перевірки студентських робіт перед їхнім захистом, але досить часто вона є не зовсім зрозумілою та неузгодженою.

Зазвичай пропонують використовувати програми на зразок Anti-Plagiarism, проте жодна з них не сертифікована МОН України. Інколи викладачі, насправді, цим займаються. Досить слабо опановані і студентами, і викладачами технічні засоби боротьби з плагіатом. Викладачі досить рідко користуються спеціалізованими програмами, зазвичай методом перевірки служить запит в Google або використання безкоштовних сервісів, які мають істотні обмеження. Більшу технічну озброєність демонструють студенти, які використовують спеціальні комп'ютерні програми, але, переважно, не для самоперевірки на плагіат, а для перевірки й певної модифікації роботи таким чином, щоб викладач не зміг виявити в ній плагіат.

В середньому, якщо унікальність менша 40% або 50%– треба переробляти, але допустимий відсоток ніде не задокументовано, тобто це на розсуд викладача.

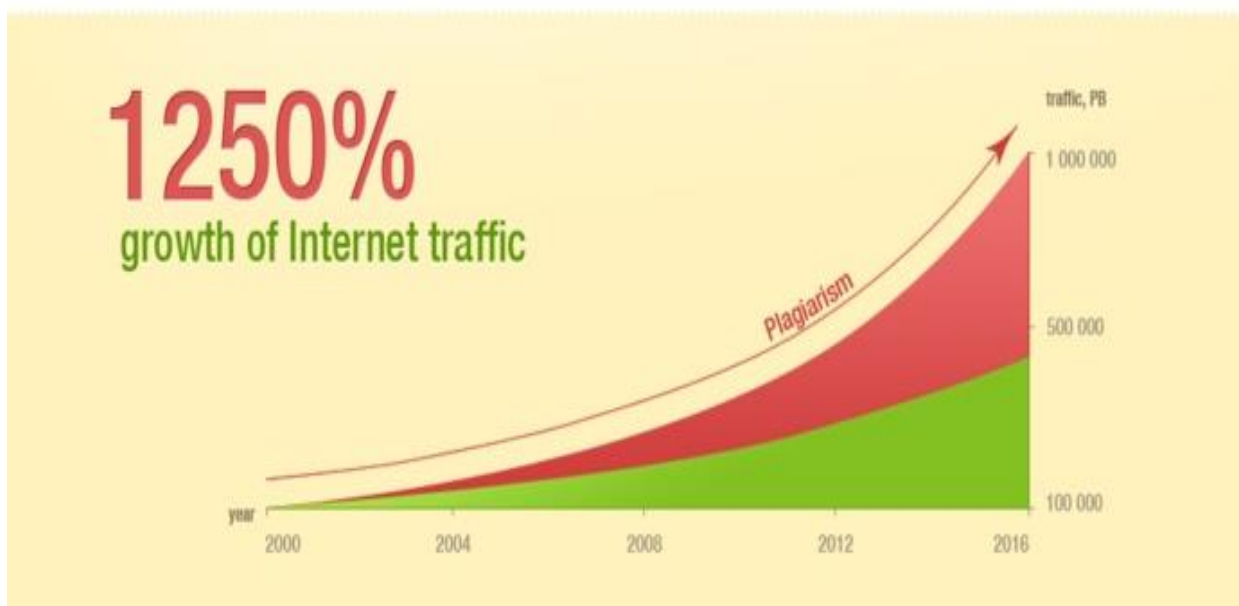
⁷Плагіат в Інтернет-ЗМІ України: правове регулювання. - Режим доступу:

<http://www.mediakrytyka.info/onlayn-zhurnalistyka/plahiat-v-internet-zmi-ukrayiny-pravove-rehulyuvannya.html>

2009

Plagiarism in the content

2012

8

Академічним плагіатом визначається оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.

(Закон України «Про вищу освіту»)

⁸ Статистику підготовлено компанією PlagTracker. - Режим доступу: <http://www.plagtracker.com>

COPY-PASTE FUTURE OF INTERNET

Experts estimate that by 2014 level of plagiarism on the Internet will exceed **63%**

1.2. *Визначення плагіату та його форми*

*"Плагіат містить використання інтелектуального матеріалу, отриманого іншою особою, не визнаючи його джерело."*⁹

Плагіат є серйозним порушенням академічних норм та правил поведінки як студентів, так і науковців.

*«Плагіат - привласнення авторства на чужий твір науки, літератури, мистецтва або на чуже відкриття, винахід чи раціоналізаторську пропозицію, а також використання у своїх працях чужого твору без посилання на авторство»*¹⁰.

В академічному середовищі плагіат найчастіше виражається в публікації під власним іменем чужого тексту або у запозиченні фрагментів чужого тексту без зазначення джерела запозичення.

Серед студентів та науковців поширений плагіат декількох типів:

- ◆ Копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем;
- ◆ Створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел;
- ◆ Рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Цей тип плагіату, якщо він зроблений

⁹ ([Berkeley Campus Code of Student Conduct](http://www.lib.berkeley.edu/how-to-find/cite-sources) - Режим доступу: <http://www.lib.berkeley.edu/how-to-find/cite-sources>

¹⁰ Плагіат. Стаття в Вікіпедії. - Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D1%96%D0%B0%D1%82>

більш-менш досконало, на сьогодні важко виявити технічними засобами пошуку плагіату (програмами антиплагіату).

До **основних чинників поширення плагіату** в середовищі студентів, на їх думку, можна віднести наступні:

- ◆ необхідність виконання великого обсягу письмових робіт протягом навчального семестру/року;
- ◆ повторюваність/неактуальність тем письмових робіт / розрив між темами та сучасними/актуальними/цікавими потребами;
- ◆ великий обсяг теоретичного матеріалу в письмових роботах;
- ◆ відсутність практичного застосування (перспективи застосування) результатів робіт;
- ◆ відсутність розуміння необхідності та мети написання письмових робіт (не профільні, не цікаві, застарілі предмети);
- ◆ узвичаєні дії, що пов'язані з умовами підготовки письмових робіт в середній школі;
- ◆ ставлення викладачів до плагіату (нейтральне або відверто толерантне);
- ◆ низький рівень професіоналізму, мотивації та зацікавленості викладачів;
- ◆ відсутність чітких та універсальних норм щодо оцінки оригінальності текстів, а також її зв'язку з оцінкою письмової роботи.¹¹

¹¹ За результатами проведеного дослідження у рамках проекту Проекту № 49169 «Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку». Масив:студенти (n=1928).

Що таке плагіат?

Плагіатом називається копіювання чужих думок без посилання на автора.

Часто від викладачів можна почути фразу типу:

"Це - не самостійне дослідження, а гарна компіляція".

Під **компіляцією** і розуміється несамотійна літературна чи наукова праця, заснована на з'єднанні частин чужих досліджень або творів.

Але це не плагіат, якщо є посилання на них, це реферування.

ПЛАГІАТ ≠ НЕСАМОСТІЙНІСТЬ

За плагіат знижують оцінку роботи, не допускають до захисту, роблять зауваження, висловлюють незадоволення, відраховують з університету, адже, по суті, плагіат - це злочин, крадіжка чужих думок.

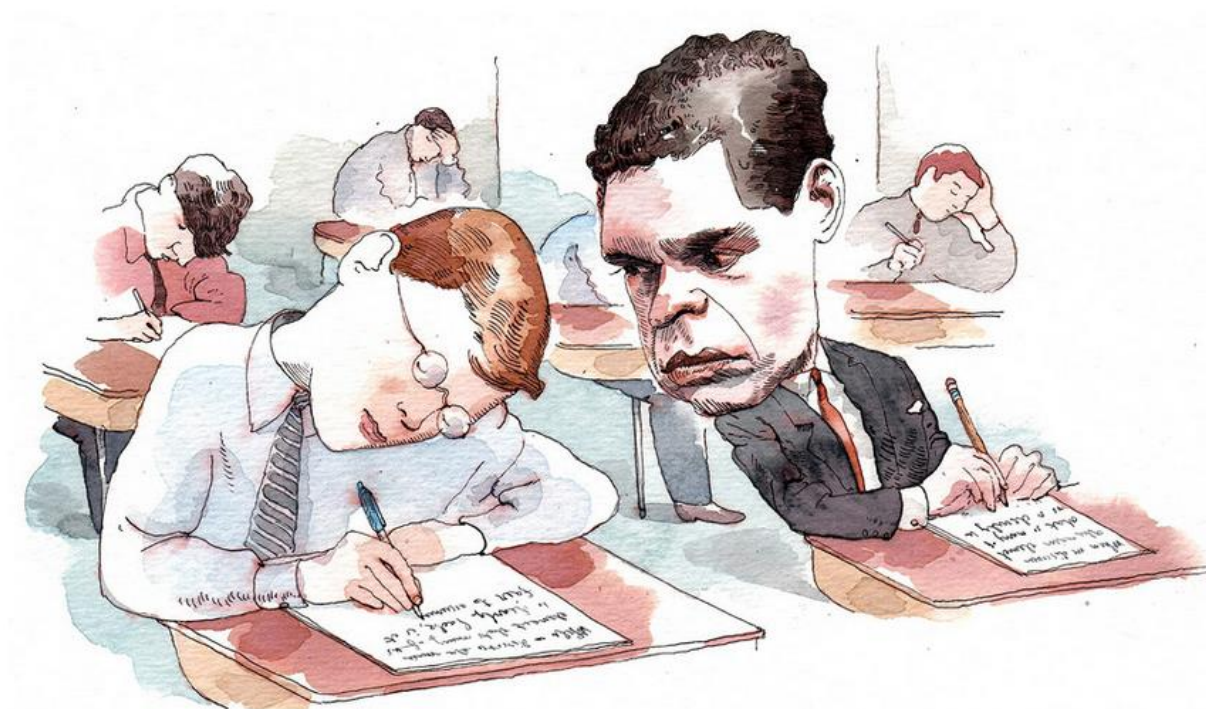
У завданні до письмових робіт потрібно визначати, що таке самостійність, як саме повинен студент релізувати це в роботі. Адже існують види робіт або їх змістовні частини, де без реферування не обійтися.

Безумовно, чужі думки обов'язково повинні бути в письмовій роботі, але вони повинні:

- ◆ мати посилання на автора та бути правильно оформлені;
- ◆ бути доречними, повинна бути аргументована доцільність використання саме цих авторів та підходів у роботі.

У той же час застосування наукової ідеї, сюжету, теми якої-небудь іншої роботи, яке виражене в іншій формі, не визнається плагіатом, оскільки в цьому випадку автори можуть прийти до різних висновків.

1.2.1. Дослівний плагіат, мозаїчний плагіат, неадекватний переказ та інші види (приклади)

12

Дослівний плагіат або копіювання тексту слово в слово, або незначне перефразування тексту досить часто притаманні студентським та науковим роботам.

¹² Illustration by Barry Blitt. - Режим доступу: <http://www.vanityfair.com/news/2015/02/michael-kinsley-fareed-zakaria-plagiarism>

Приклади дослівного плагіату:

- ◆ Текст першоджерела переписується без істотних змін як власний, копіюючи великі куски авторського тексту без посилань на джерело, видаючи його за власний.

а) Приклад дослівного плагіату англomовного джерела.

Джерело:

Political transitions brought about by the collapse of authoritarian rule, democratization, or political reforms also make states particularly prone to violence.²⁸ The emergence and rise of exclusionary national ideologies, such as ethnic nationalism and religious fundamentalism, can be destabilizing as well. The emergence of dehumanizing ideologies, which literally deny the humanity of other ethnic groups, is particularly dangerous because it is often the precursor to genocidal slaughter.[²⁹]

29 Brown Michael E. "The Causes of Internal Conflict: An Overview." *Nationalism and Ethnic Conflict*. Ed. Michael E. Brown et al. Cambridge: MIT, 2001. 14. Print.

Плагіат

In the case of Rwanda, both overt ethnic discrimination and a weak state led to genocide. The state had not protected the civil liberties of the Tutsis, thus failing to uphold true democratic principles. *In fact, political transitions brought about by the collapse of authoritarian rule, democratization, or political reforms also make states particularly prone to violence. The emergence and rise of exclusionary national ideologies, such as ethnic nationalism and religious fundamentalism, can be destabilizing as well. The emergence of dehumanizing ideologies is often the precursor to genocidal slaughter.*

Б) Приклад прийнятної, допустимої версії посилання на англомовне джерело

1) Пряма цитата з посиланням;

In the case of Rwanda, both overt ethnic discrimination and a weak state led to genocide. The state had not protected the civil liberties of the Tutsis, thus failing to uphold true democratic principles. *In fact, Brown notes that "political transitions brought about by the collapse of authoritarian rule, democratization, or political reforms also make states particularly prone to violence. The emergence and rise of exclusionary national ideologies, such as ethnic nationalism and religious fundamentalism, can be destabilizing as well. The emergence of dehumanizing ideologies... is often the precursor to genocidal slaughter" (14).*

2) Перефразування з посиланням

In the case of Rwanda, both overt ethnic discrimination and a weak state led to genocide. The state had not protected the civil liberties of the Tutsis, thus failing to uphold true democratic principles. *In fact, as Michael Brown suggests, violence often results from the end of an authoritarian government and its replacement with a more democratic society. Violence is also more likely when an authoritarian society gives way to ethnic nationalism or religious fundamentalism. When emerging ideologies dehumanize certain ethnic groups, the conditions are also ripe for genocide (14).*

б) Приклад дослівного плагіату україномовного джерела.

Отже, за рівнем життя Україна надто далека від європейських стандартів, що обумовлює обережне ставлення Західної Європи до перспективи отримати у межах ЄС велику за територією та населенням, але економічно нерозвинену та нестабільну країну з умовами життя, які в Україні ще вкрай далекі від європейських стандартів. Хоча за останні два десятиліття житлові умови українців істотно поліпшилися (в опитуваннях 80-х років минулого століття на одну родину припадало в середньому близько двох кімнат, тоді як зараз близько трьох). Україна за цим показником посідає одне з останніх місць серед тих країн Європи, що брали участь у «Європейському соціальному дослідженні». Гірше становище тільки в Угорщині – менше як три кімнати на родину. Лідерами в ЄС за цим показником є країни Західної Європи, де середньостатистична родина мешкає в приміщенні з 4–5 кімнатами. За облаштованістю житла для домашньої роботи мешканці України катастрофічно відстають від громадян держав ЄС. Оцінка побутових умов за цим показником в Україні становить 4,3 бала (за шкалою від 0 до 10 балів), тоді як у Польщі — 6,4, у Португалії — 7,0, у Словаччині — 7,1. У країнах Західної Європи оцінки перевищують 8 балів. Як бачимо, лише в Україні оцінка побутових умов перебуває в колі негативних значень, вимірюваних за 11-бальною шкалою. Не дивно, що українська сім'я витрачає в середньому на день значно більше часу на домашню роботу, ніж середньостатистичні сім'ї в державах ЄС.

Тенденції соціальних змін в Україні та Європі: за результатами «Європейського соціального дослідження» 2005–2007–2009. Є.Головаха, А.Горбачик. - К.: Інститут Соціології НАН України, 2010.

Плагіат:

- ◆ Текст переписується без істотних змін та видається за власний аналіз ситуації.

За рівнем життя Україна надто далека від європейських стандартів, що обумовлює обережне ставлення Західної Європи до перспективи отримати у межах ЄС велику за територією та населенням, але економічно нерозвинену та нестабільну країну з умовами життя, які в Україні ще вкрай далекі від європейських стандартів. Хоча за останні два десятиліття житлові умови українців істотно поліпшилися. Україна за цим показником посідає одне з останніх місць серед тих країн Європи. Лідерами в ЄС за цим показником є країни Західної Європи, де середньостатистична родина мешкає в приміщенні з 4–5 кімнатами. За облаштованістю житла для домашньої роботи мешканці України катастрофічно відстають від громадян держав ЄС. Оцінка побутових умов за цим показником в Україні становить 4,3 бала (за шкалою від 0 до 10 балів), тоді як у Польщі — 6,4, у Португалії — 7,0, у Словаччині — 7,1. У країнах Західної Європи оцінки перевищують 8 балів. В Україні оцінка побутових умов перебуває в колі негативних значень, вимірюваних за 11-бальною шкалою. Не дивно, що українська сім'я витрачає в середньому на день значно більше часу на домашню роботу, ніж середньостатистичні сім'ї в державах ЄС.

Мозаїчний плагіат

- ◆ Це компіляція декількох джерел та перефразування окремих слів. В результаті з'являється мозаїка, в якій не зрозуміло, де закінчується одне джерело, де починається інше, де коментар автора.

Приклади мозаїчного плагіату, англомовного джерела:

Джерело #1

One need not agree with all elements of the story for it to have educational value. What is accurate and what is inaccurate are grist for a good discussion, and encourages student participation more than any article that just tells them what to believe. Furthermore, watching people and hearing their voices provide much better tests of clinical skills of observation than merely reading words on a page. One must see a patient's body language and hear her tone of voice in order to learn how to observe (or how to hone one's skills).

--Spike, Jeffrey. (2008). Television viewing and ethical reasoning: Why watching Scrubs does a better job than most bioethics classes. *The American Journal of Bioethics*, 8(12), 11-13.

Джерело #2

Indeed, of the more than 3500 hours of instruction during medical school, an average of less than 60 hours are devoted to all of bioethics, health law and health economics *combined*. Most of the instruction is during the preclinical courses, leaving very little instructional time when students are experiencing bioethical or legal challenges during their hands-on, clinical training. More than 60 percent of the instructors in bioethics, health law, and health economics have not published since 1990 on the topic they are teaching.

--Persad, G.C., Elder, L., Sedig, L., Flores, L., & Emanuel, E. (2008) The current state of medical school education in bioethics, health law, and health economics. *Journal of Law, Medicine, and Ethics* 36, 89-94.

Плагіат

- ◆ Інформація, що використовувалась, подається таким чином, що не зрозуміло, чия це ідея, автора чи студента.
- ◆ Перефразовуючи автора роботи, що використовується студент не згадує його в своєму тексті.
- ◆ Не зрозуміло, де чия ідея, відсутність посилань та згадувань авторів, що використовуються в роботі студента, унеможлиблює визначення його власних висновків та робить неможливим прослідкувати логіку його власних висновків та ідей.

In order to advocate the use of the sitcom *Scrubs* as part of the medical education system, it is also important to look at the current bioethical curriculum. Medical school curriculum does not focus adequately on the moral issues that doctors face in the clinic. In fact, in more than 3500 hours of training that students undergo in medical school, only about 60 hours are focused on bioethics, health law, and health economics. It is also problematic that students receive this training before they actually go on to their hands-on, clinical training (Persad et al, 2008). Most of these hours are taught by instructors without current publications in the field.

By watching episodes of *Scrubs*, however, medical students would have the chance to watch people and hear their voices, providing a much better test of clinical skills of observation than you can get from reading words on a page. One must see a patient's body language and hear her tone of voice if one is to become a better observer, and watching the patients on television would provide a good opportunity for medical students to do so. Perhaps even more significantly, medical students would be introduced to certain issues, and while the experiences may not be their own, they would be effective in helping them to understand those experiences as they empathize with the characters.

Допустима версія

- ◆ Студент згадує дослідників в кожному реченні, що дозволяє прослідкувати з якого джерела залучена інформація, на якого автора посилається студент, які саме запозичені ідеї використовуються в роботі.
- ◆ Студент також використовує ситему посилань в тексті, щоб вказати оригінальну статтю.
- ◆ Посилаючись на ідеї автора, що використовуються в роботі, на початку, студент вказує де його власні ідеї та висновки, а де запозичені.

In order to advocate the use of the sitcom *Scrubs* as part of the medical education system, it is also important to look at the current bioethical curriculum. Medical school curriculum does not focus adequately on the moral issues that doctors face in the clinic. In fact, according to Persad et al. (2008), only about one percent of teaching time throughout the four years of medical school is spent on ethics. As the researchers argue, this presents a problem because the students are being taught about ethical issues before they have a chance to experience those issues themselves. They also note that more than sixty percent of instructors teaching bioethics to medical students have no recent publications in the subject.

Professor Jeffrey Spike (2008) proposes an unconventional solution: watching *Scrubs*. As he notes, simply in viewing the show, "watching people and hearing their voices provide much better tests of clinical skills of observation than merely reading words on a page" (p. 12). Perhaps even more significantly, medical students would be introduced to certain ethical dilemmas, and while the experiences may not be their own, they would be effective in helping them to understand those experiences as they empathize with the characters.

- ◆ Найбільш популярний вид плагиату серед студентів – авторська компіляція декількох джерел без посилань.

Неадекватне перефразування

Коли ви перефразовуєте, ваше завдання - передати думку джерела своїми словами. Для цього не достатньо змінити кілька слів тут і там, а решту залишити; замість цього, ви повинні повністю викласти ідеї своїми словами. Після того, як ви зробили це, ви повинні озирнутися на оригінальний текст і переконатися, що ви не використовували ті ж слова або структуру. Якщо ви хочете використовувати деякі зі слів автора для акценту або ясності, ви повинні поставити ці слова в лапки і забезпечити цитату.

Приклади неадекватного перефразування:

Джерело:

So in *Romeo and Juliet*, understandably in view of its early date, we cannot find that tragedy has fully emerged from the moral drama and the romantic comedy that dominated in the public theaters of Shakespeare's earliest time. Here he attempted an amalgam of romantic comedy and the tragic idea, along with the assertion of a moral lesson which is given the final emphasis—although the force of that lesson is switched from the lovers to their parents. But tragedy is necessarily at odds with the moral: it is concerned with a permanent anguishing situation, not with one that can either be put right or be instrumental in teaching the survivors to do better.

--Leech, Clifford. "The Moral Tragedy of *Romeo and Juliet*." *Critical Essays on Romeo and Juliet*. Ed. Joseph A. Porter. New York: G.K. Hall, 1997. 20. Print.

Плагіат

- ◆ Це приклад неадекватного переказу, тому, що студент тільки замінив кілька слів, залишивши решту слів оригінального тексту недоторканими.

In his essay, "The Moral Tragedy of *Romeo and Juliet*," Clifford Leech suggests that rather than being a straight tragedy, *Romeo and Juliet* is a mixture of romantic comedy and the tragic idea, and that it asserts a moral lesson which is given the final emphasis. The impact of the moral lesson is switched from the lovers to the parents (20).

Допустима версія: Адекватне перефразування з цитатою

- ◆ Студент описує ідеї автора та посилається на автора.

In his essay, "The Moral Tragedy of *Romeo and Juliet*," Clifford Leech suggests that there is more to *Romeo and Juliet* than simply a gloom-and-doom tragedy of two people destined to die for their illicit love. According to Leech, *Romeo and Juliet* is part romantic comedy, part tragedy, part morality tale in which the moral lesson is learned at the end. But this moral lesson comes with a twist: Since the lovers are dead, their parents experience the consequences of their actions (20).

Допустима версія : Цитата з посиланням

- ◆ В цій версії студент приводить цитату автора та посилається на його роботу.

In his essay, "The Moral Tragedy of *Romeo and Juliet*," Clifford Leech suggests that there is more to *Romeo and Juliet* than simply a gloom-and-doom tragedy of two people destined to die for their illicit love. According to Leech, in *Romeo and Juliet*, Shakespeare "attempted an amalgam of romantic comedy and the tragic idea, along with the assertion of a moral lesson which is given the final emphasis—although the force of that lesson is switched from the lovers to their parents" (20).

Приклади відсутності посилань на прямі цитати:

Джерело

The form of military compensation also limits the ability of military families to adapt to financial crises, potentially forcing them to turn to creditors. Much of military compensation comes in the form of non-fungible in-kind goods and services, rather than a traditional paycheck. Military health care, future tuition assistance, military housing, military food, access to commissaries, and access to military recreational facilities and entertainment are all important components of the compensation package for military personnel. Military recruiters understandably use these side benefits as a way of explaining and justifying relatively low military pay. Nevertheless, the non-fungible nature of non-cash compensation prevents military personnel from converting a significant portion of their resources to overcome income shocks and unexpected expenses.

--Graves, S.M., & Peterson, C.L. (2005). Predatory lending and the military: The law and geography of "payday" loans in military towns. *Ohio State Law Journal* 66 , 27.

Плагіат

- ◆ Студент перефразував ідеї Graves, S.M., & Peterson, C.L. без посилань на джерело.

Besides the problem of low wages, however, military members are also faced with the reality that much of their compensation is not paid in cash. While civilians can allot their cash earnings to pay for, say, car repairs, a military household cannot convert their illiquid medical, housing, food, or tuition assistance benefits into cash to cover unexpected expenses.

As a result, many military personnel find that the amount and the type of compensation they receive are not conducive to smoothing temporary spikes in expenditures.

Допустима версія

- ◆ У цій версії, студент виключає можливість двозначності, чітко вказуючи джерело. Називаючи авторів кожного разу, коли джерело ідей може бути не чітко визначено, студент чітко пояснює, що це ідеї Graves, S.M., & Peterson, C.L.

According to Graves and Peterson (2005), military members are faced not only with low wages, but with the reality that much of their compensation is not paid in cash. While civilians can allot their cash earnings to pay for, say, car repairs, a military household cannot convert their illiquid medical, housing, food, or tuition assistance benefits into cash to cover unexpected expenses. Graves and Peterson further explain that many military personnel find that the amount and the type of compensation they receive are not conducive to smoothing temporary spikes in expenditures.

Згадування джерела без посилання

Приклади згадування джерела без посилання:

Джерело

More interested in the legal and moral aspects of world order than in the economic agenda supported by Hamiltonians, Wilsonians typically believe that American interests require that other countries accept basic American values and conduct both their foreign and domestic affairs accordingly. This school has much deeper roots farther back in American history than is sometimes recognized.

Плагіат

- ◆ Не достатньо вказати, що ці слова процитовано, необхідно вказати автора та джерело, що були процитовані.

Wilsonians take the position "that American interests require that other countries accept basic American values and conduct both their foreign and domestic affairs accordingly." An analysis of President Obama's foreign policy goals, as articulated in his inaugural address, reveals strong Wilsonian tendencies.

Допустима версія

- ◆ Тут студент привів джерело цитати, використовуючи стиль цитування MLA .

Wilsonians take the position "that American interests require that other countries accept basic American values and conduct both their foreign and domestic affairs accordingly" (Mead 88). An analysis of President Obama's foreign policy goals, as articulated in his inaugural address, reveals strong Wilsonian tendencies.

1.2.2. Виключення, що не є плагіатом

У ст. 10 Закону України «Про авторське право та суміжні права»¹³ вказується, що не може підпадати під поняття плагіату (оскільки на них не поширюється авторське право):

- ◆ Загально відомі знання;
- ◆ Загально відомі факти;
- ◆ Ідіоми;
- ◆ Ідеї або визначення, що широко розповсюдженні та відомі;
- ◆ Перефразування своїми словами фрази при перекладі з діалекту чи іншої мови, якщо не існує широко відомої фрази чи прийнятого офіційного перекладу;
- ◆ Повідомлення про новини дня або поточні події, що мають характер звичайної прес-інформації;
- ◆ Твори народної творчості (фольклору);
- ◆ Видані органами державної влади у межах їх повноважень офіційні документи політичного, законодавчого, адміністративного характеру (закони, укази, постанови, судові рішення, державні стандарти тощо) та їх офіційні переклади;
- ◆ Державні символи України, державні нагороди, символи та знаки органів державної влади, Збройних Сил України та інших військових формувань, символіка територіальних громад, символи та знаки підприємств, установ та організацій (після їх офіційного затвердження);
- ◆ Грошові знаки;
- ◆ Розклади руху транспортних засобів, розклади телерадіопередач, телефонних довідників та інших аналогічних баз даних, що не

¹³ Закон України «Про авторське право та суміжні права» -
Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/1556-18

відповідають критеріям оригінальності і на які поширюється право sui-generis (своєрідне право, право особливого роду).

- ◆ Також не є плагіатом опублікування анонімного твору під власним іменем, так як у цьому випадку на анонімний твір авторське право не поширюється.

① **NOT PLAGIARIZED**

“... inaction in the face of cheating leads to even higher levels of cheating ...”

McCabe, D.L. 2005. Cheating among college and university students: a North American perspective. *Inter J Educ Integrity* 1:1-11.

② **PLAGIARIZED** (no quotation marks)

Inaction in the face of cheating leads to even higher levels of cheating.

McCabe, D.L. 2005. Cheating among college and university students: a North American perspective. *Inter J Educ Integrity* 1:1-11.

③ **PLAGIARIZED** (no quotation marks, no source)

Inaction in the face of cheating leads to even higher levels of cheating.

④ **PLAGIARIZED** (rephrased but no source)

Students tend to plagiarize more when they realize professors are willfully blinding themselves to issue.

<http://colinpurrington.com/tips/academic/preventing-plagiarism>

Plagiarism can be a theft of words or of ideas—and theft of ideas is worse.
Illustration by Barry Blitt.

2. АКАДЕМІЧНА АНТИПЛАГІАТ **КУЛЬТУРА**

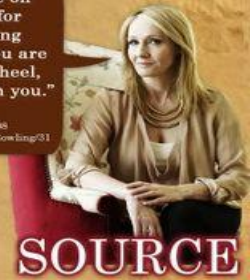
- 2.1 Міжнародні академічні стандарти щодо плагіату
- 2.2 Види посилань, що і як треба цитувати
- 2.3 Вимоги МОН України щодо посилань та цитування

¹⁴ Illustration by Barry Blitt.- Режим доступу: <http://www.vanityfair.com/news/2015/02/michael-kinsley-fareed-zakaria-plagiarism>)

A Magical Guide To AVOIDING PLAGIARISM

"There is an expiry date on blaming your parents for steering you in the wrong direction. The moment you are old enough to take the wheel, the responsibility lies with you."

J. K. Rowling
Harvard Commencement Address, 2008
http://www.quotationspage.com/quotes/J_K_Rowling/31

SOURCE

There is an expiry date on blaming your parents for steering you in the wrong direction. The moment you are old enough to take the wheel, the responsibility lies with you.

No attribution implies these words are yours. At best, it's dishonest; at worst, it's stealing. Don't become the blogger who must not be named.

I think that once you're old enough to take the wheel, you have to stop blaming your parents for steering you wrong.

We must not tell lies: paraphrasing as your own opinion is plagiarism.

There's an expiration date on blaming your parents for steering you wrong. The moment you're old enough to take the wheel, the responsibility is yours.

Even if you change a few words around, paraphrasing without credit is the kiss of death.

According to J.K. Rowling, you can blame your parents for things until you get a driver's license.

It's not exactly plagiarism, but misrepresenting a source's meaning is Siriusly dishonest.

YOU

According to J.K. Rowling, you can't spend your whole life blaming your parents for your mistakes.

This paraphrase is better, but it needs to include a link to the source so readers can interpret the actual quotation for themselves.

Don't be a whiner. Quit blaming your parents.

Since it neither resembles JKR's speech nor implies these words are hers, Snape approves.

"There is an expiry date on blaming your parents for steering you in the wrong direction," said J.K. Rowling. "The moment you are old enough to take the wheel, the responsibility lies with you."

This quotation credits JKR, but fails to credit the source that reported her words. Almost there!

"There is an expiry date on blaming your parents for steering you in the wrong direction," said J.K. Rowling. "The moment you are old enough to take the wheel, the responsibility lies with you."

Quotation marks, inline citation, and link to the information source? Ten points to the house of your choice.

Your best defense against plagiarism allegations?

CONSTANT VIGILANCE!

2.1 Міжнародні академічні стандарти щодо плагіату

Існує декілька розповсюджених систем щодо цитування.

Chicago Manual of Style¹⁶

Більше інформації за посиланням [The Chicago Manual of Style Online](#).

[Citation Style Chart](#).

MLA (Modern Language Association)¹⁷

Більше інформації за посиланням [Citation Style Chart](#).

або [MLA vidcast series](#) або [Purdue OWL YouTube Channel](#).

Приклади цитування у стилі MLA

"Blueprint Lays Out Clear Path for Climate Action." Environmental Defense Fund. Environmental Defense Fund, 8 May 2007. Web. 24 May 2009.

Clinton, Bill. Interview by Andrew C. Revkin. "Clinton on Climate Change." New York Times. New York Times, May 2007. Web. 25 May 2009.

Dean, Cornelia. "Executive on a Mission: Saving the Planet." New York Times. New York Times, 22 May 2007. Web. 25 May 2009.

Ebert, Roger. "An Inconvenient Truth." Rev. of An Inconvenient Truth, dir. Davis Guggenheim. rogerebert.com. Sun-Times News Group, 2 June 2006. Web. 24 May 2009.

GlobalWarming.org. Cooler Heads Coalition, 2007. Web. 24 May 2009.

16 This section contains information on *The Chicago Manual of Style* method of document formatting and citation. These resources follow the sixteenth edition of *The Chicago Manual of Style*, which was issued in September 2010. Contributors: Jessica Clements, Elizabeth Angeli, Karen Schiller, S. C. Gooch, Laurie Pinkert, Allen Brizee
Last Edited: 2014-02-07 11:51:52

17 MLA (Modern Language Association) style is most commonly used to write papers and cite sources within the liberal arts and humanities. This resource, updated to reflect the *MLA Handbook for Writers of Research Papers* (7th ed.) and the *MLA Style Manual and Guide to Scholarly Publishing* (3rd ed.), offers examples for the general format of MLA research papers, in-text citations, endnotes/footnotes, and the Works Cited page. Contributors: Tony Russell, Allen Brizee, Elizabeth Angeli, Russell Keck, Joshua M. Paiz, Michelle Campbell, Rodrigo Rodríguez-Fuentes, Purdue OWL Staff
Last Edited: 2014-10-10 09:09:47

- Gowdy, John. "Avoiding Self-organized Extinction: Toward a Co-evolutionary Economics of Sustainability." *International Journal of Sustainable Development and World Ecology* 14.1 (2007): 27-36. Print.
- An Inconvenient Truth. Dir. Davis Guggenheim. Perf. Al Gore, Billy West. Paramount, 2006. DVD.
- Leroux, Marcel. *Global Warming: Myth Or Reality?: The Erring Ways of Climatology*. New York: Springer, 2005. Print.
- Milken, Michael, Gary Becker, Myron Scholes, and Daniel Kahneman. "On Global Warming and Financial Imbalances." *New Perspectives Quarterly* 23.4 (2006): 63. Print.
- Nordhaus, William D. "After Kyoto: Alternative Mechanisms to Control Global Warming." *American Economic Review* 96.2 (2006): 31-34. Print.
- . "Global Warming Economics." *Science* 9 Nov. 2001: 1283-84. Science Online. Web. 24 May 2009.
- Shulte, Bret. "Putting a Price on Pollution." *Usnews.com*. US News & World Rept., 6 May 2007. Web. 24 May 2009.
- Uzawa, Hirofumi. *Economic Theory and Global Warming*. Cambridge: Cambridge UP, 2003. Print.

2.2 Види посилань, що і як треба цитувати

Стиль Chicago Manual є «біблією» для представників гуманітарних наук.

Більше інформації за посиланням [The Chicago Manual of Style Onli¹⁸ne](#)

Загальні елементи

- ◆ Автори, ПІБ
- ◆ Назва
- ◆ Інформація про публікацію

Приклади:

- Adams, Brian. "Fund-Raising Coalitions in School Board Elections." *Education and Urban Society* 40.4 (2008): 411-27. Print.
- Borsuk, Alan. "Board Hopefuls Aren't Fully in Sync with Supporters." *Milwaukee Journal Sentinel* 1 Apr. 1999: 7. Print.
- . "Incumbent Small Steers Clear of Challenger." *Milwaukee Journal Sentinel* 31 Mar. 1999: 6. Print.
- Borsuk, Alan, and Sam Schulhofer-Wohl. "Voters Shake Up School Board." *Milwaukee Journal Sentinel* 4 Apr. 2001: B1. Print.
- Bourdieu, Pierre, and Jean-Claude Passeron. *Reproduction in Education, Society, and Culture*. Trans. Richard Nice. London: Sage Publications, 1977. Print.

¹⁸ This section contains information on *The Chicago Manual of Style* method of document formatting and citation. These resources follow the sixteenth edition of *The Chicago Manual of Style*, which was issued in September 2010. Contributors: Jessica Clements, Elizabeth Angeli, Karen Schiller, S. C. Gooch, Laurie Pinkert, Allen Brizee
Last Edited: 2014-02-07 11:51:52

- Carr, Margaret N. "A Mother's Thoughts on Inclusion." *Journal of Learning Disabilities* 26.9 (1993): 590-92. Print.
- Carr, Sarah. "Race for School Board Repeats Itself in 3rd District." *Milwaukee Journal Sentinel* 25 Mar. 2003: B5. Print.
- Dumais, Susan. "Cultural Capital, Gender, and School Success: The Role of Habitus." *Sociology of Education* 75 (2002): 44-68. Print.
- Imber, Michael, and Tyll Van Geel. *Education Law*. 3rd ed. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates, 2006. Print.
- Johnson, Susan Moore, Morgaen L. Donaldson, Mindy Sick Munger, John P. Papay, and Emily K. Qazilbash. "Leading the Local: Teachers Union Presidents Chart Their Own Course." *Peabody Journal of Education* 84.3 (2009): 374-93. Print.
- Moe, Terry. "The Union Label on the Ballot Box." *Education Next* 6.3 (2006): 58-66. Print.
- Orr, Amy. "Black-White Differences in Achievement: The Importance of Wealth." *Sociology of Education* 76.4 (2003): 281-304. Print.
- "Our School Board Choices." Editorial. *Milwaukee Journal Sentinel* 31 Mar. 2001: A12. Print.

2.3 Вимоги МОН України щодо посилань та цитування

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у дисертації, і списку опублікованих робіт, який наводять в авторефераті¹⁹

Бібліографічний опис документів здійснюється за :

1. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1-2003, IDT)» . - К. : Держстандарт України, 2007.

Слова і словосполучення скорочуються відповідно до:

1. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила : (ISO 4:1984, NEQ ; ISO 832:1994, NEQ). ДСТУ 3582:2013. – [Чин. від 2014-01-01]. – Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. – 14 с. – (Національний стандарт України).
2. ГОСТ 7.12.93» Библиографическая запись. Сокращения слов на русском языке. Общие требования и правила».

Книги

Однотомний документ

Один автор

1. Василій Великий. Гомілії / Василій Великий ; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. – Львів : Свічадо, 2006. 307 с. – (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV-V ст. ; № 14).
2. Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д. Г. – Київ : Ін-т математики, 2006. – 111 с. – (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України ; т. 59).
3. Матюх Н. Д. Що дорожче срібла-золота / Наталія Дмитрівна Матюх. – Київ : Ін-т соц. іміджмейкінгу, 2006. – 311 с. – (Ювеліри України ; т. 1).

¹⁹ Бюлетень ВАК України. – 2008. - №3. - С. 9-13

4. Шкляр В. Елементал : [роман] / Василь Шкляр. – Львів : Кальварія, 2005. – 196, [1] с. – (Першотвір).

Два автори

1. Матяш І. Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині : історія, спогади, арх. док. / І. Матяш, Ю. Мушка. – Київ : Києво-Могилян. акад., 2005. – 397, [1] с. – (Бібліотека наукового щорічника "Україна дипломатична" ; вип. 1).
2. Ромовська З. В. Сімейне законодавство України / З. В. Ромовська, Ю. В. Черняк. – Київ : Прецедент, 2006. – 93 с. – (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката) (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю ; вип. 11).
3. Суберляк О. В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Суберляк, П. І. Баштанник. – Львів : Растр-7, 2007. – 375 с.

Три автори

1. Мінцер О. П. Оброблення клінічних і експериментальних даних у медицині : навч. пос. для студ. / О. П. Мінцер, Ю. В. Вороненко, В. В. Власов. – Київ : Вища школа, 2003. – 350 с.
2. Любар О.О. Історія української школи і педагогіки : навч. посіб. / О. О. Любар, М. Г. Стельмахович, А. Т. Федоренко. – Київ : Знання, 2006. – 447с.

Чотири автори

1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А.]. – Київ : Укragропромпродуктивність, 2006. – 106 с. – (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи).
2. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / О. В. Гвоздєв, Ф. Ю. Ялпачик, Ю. П. Рогач, М. М. Сердюк. – Київ : Вища освіта, 2006. – 478, [1] с. – (ПТО: Професійно-технічна освіта).

П'ять і більше авторів

1. Психологія менеджмента / [Власов П. К., Липницький А. В., Луцихина І. М. и др.] ; под ред. Г. С. Никифорова. – [3-е изд.]. – Харків : Гуманитар. центр, 2007. – 510 с.

2. Формування здорового способу життя молоді : навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т. В. Бондар, О. Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін.]. – Київ :Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. – 115 с. – (Серія "Формування здорового способу життя молоді" : у 14 кн. ; кн. 13).

Без автора

1. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. – Київ : Грані-Т, 2007. – 119 с. – (Грані світу).
2. Воскресіння мертвих : українська барокова драма : антологія / [упоряд., прим. В. О. Шевчук]. – Київ :Грамота, 2007. – 638, [1] с.
3. Тіло чи особистість? Жіноча тілесність у вибраній малій українській прозі та графіці кінця ХІХ – початку ХХ століття : [антологія] / упоряд.: Л. Таран, О. Лагутенко]. – Київ :Грані-Т, 2007. – 190, [1] с.
4. Проблеми типологічної та квантитативної лексикології : [зб. наук. пр.] / наук. ред. Каліущенко В. та ін. – Чернівці : Рута, 2007. – 310 с.

Багатотомний документ

Багаторівневий опис

Адміністративне право України: академ. курс : підруч. для студ. юрид. спец. вищих навч. закл. : у 2 т. / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – Київ : Юрид. думка, 2004-2005. – Т. 1: Загальна частина. – 2004. – 583 с. ; т. 2 : Особлива частина. – 2005. – 624 с.

Однорівневий опис

Адміністративне право України: академ. курс : підруч. для студ. юрид. спец. вищих навч. закл. : у 2 т. / НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – Київ : Юрид. думка, 2004-2005. – 2 т.

Бібліографічний опис окремого тому багатотомного видання

Багаторівневий опис

Адміністративне право України: академ. курс : підруч. для студ. юрид. спец. вищих навч. закл. : у 2 т. / НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – Київ : Юрид. думка, 2004-2005. – Т. 1: Загальна частина. – 2004. – 583 с.

Однорівневий

Адміністративне право України: академ. курс : підруч. для студ. юрид.

опис

спец. вищих навч. закл. : у 2 т. Т. 1 : Загальна частина / НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – Київ : Юрид. думка, 2004. – 583 с.

Матеріали конференцій, з'їздів

1. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11-13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харків. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Харків : Харків. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. – 167 с.
2. Кібернетика в сучасних економічних процесах : зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф. / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. – Київ : ІСОА, 2002. – 147 с.
3. Оцінка й обґрунтування продовження ресурсу елементів конструкцій : праці конф., 6-9 черв. 2000 р., Київ. Т. 2 / відп. ред. В. Т. Трощенко. – Київ : Ін-т пробл. міцності, 2000. – С. 559-956, XIII, [2] с. – (Ресурс 2000).
4. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій : зб. наук. пр. / наук. ред. В. І. Моссаковський. – Дніпропетровськ : Навч. кн., 1999. – 215 с.
5. Ризикологія в економіці та підприємстві : зб. наук. праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 берез. 2001 р. / М-во освіти і науки України, Держ. податк. адмін. України [та ін.]. – Київ : КНЕУ : Акад. ДПС України, 2001. – 452 с.

Препринти

1. Шиляев Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов / Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. – Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. – 19 с. – (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр "Харьков. физ.-техн. ин-т" ; ХФТИ 2006-4).
2. Панасюк М. І. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами / Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. – Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. – 7, [1] с. – (Препринт / НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).

Словники

1. Географія : словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В. Л.]. – Харків : Халімон, 2006. – 175, [1] с.

2. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : слов.-довід. основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. – Київ : Європ. ун-т, 2007. – 57 с.
3. Українсько-німецький тематичний словник : [близько 15 000 термінів / уклад. Н. Яцко та ін.]. – Київ : Карпенко, 2007. – 219 с.
4. Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. – 2-ге вид. – Київ : К.І.С., 2006. – 138 с.

Атласи

1. Анатомія пам'яті : атлас схем і рисунків провідних шляхів і структур нервової системи, що беруть участь у процесах пам'яті : посіб. для студ. та лікарів / О. Л. Дроздов, Л. А. Дзяк, В. О. Козлов, В. Д. Маковецький. – 2-ге вид., розшир. та доповн. – Дніпропетровськ : Пороги, 2005. – 218 с.
2. Куерда Х. Атлас ботаніки / Хосе Куерда ; [пер. з ісп. В. Й. Шовкун]. – Харків : Ранок, 2005. – 96 с.

Законодавчі та нормативні документи

1. Кримінально-процесуальний кодекс України : станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Київ : Парлам. вид-во, 2006. – 207 с. – (Бібліотека офіційних видань).
2. Медична статистика : зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько. – Київ : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2006. – 459 с. – (Нормативні директивні правові документи).
3. Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій : СОУ-Н ЕЕ 39.501:2007. – Офіц. вид. – Київ : ГРІФРЕ : М-во палива та енергетики України, 2007. – VI, 74 с. – (Нормативний документ Мінпаливенерго України. Інструкція).
4. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Державний бюджет України на 1997 рік : (уточнений) / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 1996. – 10 с.

Стандарти

1. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. – [Чинний від 2006-01-01] . – Київ : Держспоживстандарт України, 2006. – IV, 231 с. – (Національний стандарт України).
2. Якість води. Словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2004 – ДСТУ ISO 6107-9:2004. – [Чинний від 2005-04-01]. – Київ

- :Держспоживстандарт України, 2006. – 181 с. – (Національні стандарти України).
3. Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. – [Чинний від 2007-01-01]. – Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – IV, 18 с. – (Національний стандарт України).

Каталоги

1. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник / [авт.-упоряд. М. Зобків та ін.]. – Львів : Новий час, 2003. – 160 с.
2. Університетська книга : осінь, 2003 : [каталог]. – [Суми : Університ. кн., 2003?]. – 11 с.
3. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Горницкая И. П., Ткачук Л. П. – Донецк : Лебедь, 2005. – 228 с., [4] л. ил.

Бібліографічні покажчики

1. Куц О. С. Бібліографічний покажчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 / О. Куц, О. Вацеба. – Львів : Укр. технології, 2007. – 74 с.
2. Систематизований покажчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997–2005 роки / [уклад. Кириць Б. О., Потлань О. С.]. – Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. – 11 с. – (Серія: Бібліографічні довідники ; вип. 2).

Дисертації

1. Петров П. П. Активність молодих зірок сонячної маси : дис. ... доктора фіз.-мат. наук : 01.03.02 / Петров Петро Петрович. – Київ, 2005. – 276 с.
2. Іванова К. Ю. Господарсько-правове регулювання договірних зобов'язань інноваційного характеру : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04 / Іванова Ксенія Юріївна ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого" ; наук. кер. Атаманова Ю. Є. – Харків, 2012. – 202 с.

Автореферати дисертацій

1. Новосад І. Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08 "Технологія машинобудування" / І. Я. Новосад. – Тернопіль, 2007. – 20, [1] с.
2. Нгуен Ші Данг. Моделювання і прогнозування макроекономічних показників в системі підтримки прийняття рішень управління державними фінансами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.06 "Автоматиз. системи упр. та прогрес. інформ. технології" / Нгуен Ші Данг. – Київ, 2007. – 20 с.

Авторські свідоцтва

1. А. с. 1007970 ССРСР, МКИЗ В 25 J15/00. Устрійство для захвату неорієнтованих деталей типу валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кемайкин (СССР). – № 3360585/25-08.

Аналітичний опис

Частина книги, періодичного, продовжуваного видання

1. Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. – 2007. – № 6. – С. 15-18, 35-38.
2. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // Бібліотечний вісник. – 2006. – № 6. – С. 14-17.
3. Валькман Ю. Р. Моделирование НЕ-факторов – основа интеллектуализации компьютерных технологий / Ю. Р. Валькман, В. С. Быков, А. Ю. Рыхальский // Системні дослідження та інформаційні технології. – 2007. – № 1. – С. 39-61.
4. Ярошенко Т. О. Електронний журнал у дзеркалі публікацій у професійній пресі / Тетяна Ярошенко // Вісник Книжкової палати. – 2006. – № 5. – С. 29-32.
5. Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська, Р. О. Моїсеєнко, Г. І. Баторшина [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2007. – № 1. – С. 25-29.
6. Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова ; пер. з англ. Н. М. Середи // Банки та банківські системи. – 2007. – Т. 2, № 2. – С. 13-20.

7. Зеров М. Поетична діяльність Куліша // Українське письменство XIX ст. Від Куліша до Винниченка : (нариси з новітнього укр. письменства) : статті / Микола Зеров. – Дрогобич, 2007. – С. 245-291.
8. Третьяк В. В. Возможности использования баз знаний для проектирования технологии взрывной штамповки / В. В. Третьяк, С. А. Стадник, Н. В. Калайтан // Современное состояние использования импульсных источников энергии в промышленности : междунар. науч.-техн. конф, 3–5 окт. 2007 г. : тезисы докл. – Харьков, 2007. – С. 33.
9. Чорний Д. Міське самоврядування : тягарі проблем, принади цивілізації / Д. М. Чорний // По лівий бік Дніпра : проблеми модернізації міст України : (кінець XIX–початок XX ст.) / Д. М. Чорний. – Харків, 2007. – Розд. 3. – С. 137-202.

Електронні ресурси

Локальний доступ

1. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III–IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. – 80 Min / 700 MB. – Одеса, 2003. – (Бібліотека студента-медика) – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. – Систем. вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000. – Назва з контейнера.
2. Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс] : за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України ; ред. О. Г. Осауленко. – Київ : CD-вид-во «Інфодиск», 2004. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. – (Всеукр. перепис населення, 2001). – Систем. вимоги: Pentium-266 ; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. – Назва з титул. екрана.

Аналітичний опис на складову частину електронного ресурсу

1. Нормативні акти України [Електронний ресурс] // Кадрове діловодство : довідник роботодавця / І. Б. Єрмаков. – 3-тє вид., доп. – Електрон. дані та прогр. – Київ : Бізнес Сисеми, 2005. – 1 електронний опт. диск (CD-ROM): кол. : 12 см. – Системні вимоги: Microsoft Windiws 95/98/2000/XP ; 128 Mb RAM ; SVGA (1024 ×768). – Назва з екрана. – Відом. про вид. з буклету.

Віддалений доступ

Бібліографічний опис ресурсу віддаленого доступу (Web-сайт)

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Київ : НБУВ, 2013-2015. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua (дата звернення 30.03.2015) – Назва з екрана.

Бібліографічний опис ресурсу віддаленого доступу (Бібліографічна база даних)

1. Електронний каталог Національної парламентської бібліотеки України [Електронний ресурс] : [політемат. база даних містить відом. про вітчизн. та зарубіж. кн., брош., що надходять у фонд НПБ України]. – Електронні дані (803 438 записів). – Київ : Нац. парлам. б-ка України, 2002-2015. – Режим доступу: catalogue.nplu.org (дата звернення 30.03.2015). – Назва з екрана.

Бібліографічний опис ресурсу віддаленого доступу (Інтернет-портал)

Ukr.net [Електронний ресурс] : [Інтернет-портал]. – Електронні дані. – [Київ : Український Інтернет холдинг ТОВ "Укрнет", 1998-2015]. – Режим доступу: www.ukr.net (дата звернення 30.03.2015). – Назва з екрана.

Аналітичний опис на складову частину електронного ресурсу – стаття з електронного журналу

Івахненко С. В. Особливості фінансового контролінгу в стратегічному управлінні страховою компанією [Електронний ресурс] / С. В. Івахненко // Ефективна економіка : електронне наукове фахове видання. – Електронні дані. – [Дніпропетровськ : Дніпропетров. держ. аграрний ун-т : ТОВ "ДКС Центр", 2012]. – № 7. – Режим доступу: www.economy.nayka.com.ua (дата звернення 13.06.2013 р.). – Назва з екрана.

Аналітичний опис на складову частину електронного ресурсу – стаття з Web-сайту

Umland A. Nichtideologische Motivationen der "Swoboda"-Wähler : Hypothesen zum Elektorat der ukrainischen radikalen Nationalisten bei den Parlamentswahlen vom Oktober 2012 [Electronic resource] / Andreas Umland // Ukraine-Analysen. – Electronic data. – [Bremen : Universität Bremen und der Deutschen Gesellschaft für Osteuropakunde, 2012]. – № 109.

– P. 8-9. – Mode of access: World Wide Web: [ukraine-nachrichten.de/nichtideologische-motivationen-swoboda-w%C3%A4hler 3682 meinungen-analysen](http://ukraine-nachrichten.de/nichtideologische-motivationen-swoboda-w%C3%A4hler-3682-meinungen-analysen) (viewed on June 13, 2013). – Title from the screen.

ПРАВИЛА ПОСИЛАНЬ ТА ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ ДЖЕРЕЛ²⁰

У науковій статті обов'язково мають бути посилання на джерела та список використаних джерел після висновків тексту.

Як робити посилання?

Посилання в тексті статті подавати тільки у квадратних дужках, наприклад [1], [1; 6], де цифри 1 і 6 відповідають порядковому номеру праці або джерела у Списку використаних джерел. Якщо посилання на джерела підряд з 1 по 4, тоді [1-4].

Посилання на конкретні сторінки наводити після номера джерела через кому з маленької букви “с.”), наприклад: [1, с. 5]. Якщо посилання на кілька праць, вони розділяються крапкою з комою: [1, с. 5; 6, с. 25-33].

Якщо використано відомості, матеріали чи твердження з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць тощо з джерела, на яке дано посилання.

Посилання у тексті зазвичай робиться в кінці речення.

Не робити посторінкові посилання.

Не подавати в тексті розгорнутих посилань, таких як (Іванов А.П. Вступ до мовознавства. – К., 2000. – С. 54).

Неприпустиме посилання на неопубліковані та незавершені праці.

²⁰ Інформація згідно джерела: http://narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=109

Коли робити посилання

Слід давати посилання на джерело при непрямому цитуванні – переказі, викладі думок інших авторів своїми словами; при огляді загальних тенденцій наукових досліджень; при зазначенні фактичних даних і результатів попередніх досліджень.

Цитата береться в лапки і обов'язково має посилання на джерело із зазначеним номером сторінки.

Цитати звичайно наводять:

- ◆ для підтвердження власних аргументів;
- ◆ як посилання на авторитетне джерело;
- ◆ для критичного аналізу того чи іншого твердження.

В інших випадках краще робити непряме цитування.

Особливі вимоги при цитуванні

Текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання.

Науковий етикет вимагає точного відтворення цитованого тексту, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст.

Цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається.

Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз “так званий”.

Якщо потрібно підкреслити ставлення автора статті до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання.

Якщо автор статті, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора статті, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки.

Варіантами таких застережень є: (курсив наш. – М.Х.), (підкреслено мною. – М.Х.), (розрядка моя. – М.Х.).

Цитати в статті використовуються рідко; можна зазначити основну ідею, а після неї в дужках указати прізвище автора, який уперше її висловив.

Відомі тези і твердження авторитетних дослідників подаються на початку статті, а основний обсяг статті присвячується викладу власних думок; для підтвердження достовірності своїх висновків і рекомендацій не слід наводити висловлювання інших учених, оскільки це свідчить, що ідея дослідника не нова, була відома раніше і не підлягає сумніву.

Приклад:

Цитата в тексті: *"...незважаючи на пріоритетне значення мовних каналів зв'язку між діловими партнерами, ні в якому разі не можна ігнорувати найбільші канали передачі інформації"* [6,с.23].

Відповідний опис у переліку посилань:

6. Дороніна М.С. Культура спілкування ділових людей: Навчальний посібник.-К.: "KM Academia",1998.- 192с.

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Як правильно посилатись або цитувати фільми та відео

Цитування згідно стилю MLA

Фільми та відео

При цитуванні фільмів та інших засобів масової інформації, доцільно використовувати наступну форму цитування. Наприклад, ви бажаєте процитувати фільм, або навести в якості прикладу сюжет у вашій науковій роботі:

- ◆ Якщо ви дивилися фільм, наприклад, «Життя як диво», Емір Кустуриця, на DVD і бажаєте, його цитувати у своїй науковій рботі, використовуйте формат цитування для DVD (не посилайтесь на оригінал фільму).
- ◆ Якщо ви дивилися «Життя як диво», Емір Кустуриця в кінотеатрі, то слід використовувати формат для цитування фільму.
- ◆ Якщо ви посилаєтесь на документальний фільм або програму, яку дивилися на DVD / або відеозапис, але який спочатку

транслявався по телебаченню, використовуйте формат цитування для DVD / або відеозапису.

- ◆ Якщо ви посилаетесь на трейлер художнього фільму, який ви дивилися в Інтернеті, використовуйте формат цитування для інтернет-ресурсів.

Повинні бути такі елементи у наступному порядку:

- ◆ **Назва DVD, відео або фільму** (курсивом)
- ◆ **Назва серії, якщо це серіал або кілька серій**
- ◆ **Директор, Продюсер або Корпоративний**
- ◆ **Інші постаті, які відповідальні за фільм** (якщо наявні)
- ◆ **Ключові актори**

Якщо робота цитується згідно з оригінальним форматом (наприклад ви подивилися прем'єру у кінотеатрі) тоді цитується:

- ◆ **Студія чи компанія**, посилаючись на офіційний реліз та дату коли відбулася прем'єра, чи вийшов офіційний реліз (якщо це відомо).
- ◆ **Формат** (версію, на яку ви посилаетесь, це відео чи DVD).
- ◆ **Дистриб'ютор** (офіційний, DVD чи відео).
- ◆ **Дата виходу прем'єри** (відділяється від назви дистриб'ютора комою)

Повинна вказуватися вся наявна інформація, що є на упаковці DVD та інших джерел. Якщо ви посилаетесь на внесок конкретного виконавця або режисера, ваше посилання повинно містити в собі ім'я людини спочатку (прізвище, ім'я, по батькові), потім назва фільму та інша наявна інформація. Також можна додати інші речі, такі, як опис сюжету або посилання на автора сценарію в залежності від фокусу вашого наукового інтересу.

Приклади:

ФІЛЬМ:

Citizen Kane. Dir. Orson Welles. Perfs. Orson Welles, Joseph Cotten. RKO Radio Pictures, 1941.

Fahrenheit 9/11. Dir. Michael Moore. Lions Gate Films, 2006.

ФІЛЬМ, цитування внеску конкретного актора, режисера :

Kazan, Elia, dir. *On the Waterfront*. Perfs. Marlon Brando, Lee J. Cobb, Rod Steiger, Eva Marie Saint. Columbia Pictures Corporation, 1954.

Karloff, Boris, perf. *Frankenstein*. Dir. James Whale. Perfs. Boris Karloff, Colin Clive, Mae Clark. Universal Pictures, 1931.

Gore, Al, perf. *An Inconvenient Truth*. Dir. Davis Guggenheim. Lawrence Bender Productions, 2006.

Rozsa, Miklos, comp. *Spellbound*. Dir. Alfred Hitchcock. Perfs. Ingrid Bergman, Gregory Peck. United Artists, 1945.

DVD/відео запис:

Breathless (À Bout de Souffle). Dir. Jean-Luc Godard. Perfs. Jean-Paul Belmondo, Jean Seberg, Liliane David. 1960. DVD. Criterion Collection, 2007.

Frankenstein. Dir. James Whale. Perfs. Boris Karloff, Colin Clive, Mae Clark. 1931. DVD. Universal Pictures, 2006.

America's Least Wanted. Prod. Rebecca Haggerty, Susan Levine, Jamie McClelland, Adele Rice and Jaime Yassin. Videocassette. Paper Tiger TV, 1995.

Story of Change. Prod. UNICEF. Filmed and edited by, Byron Blunt. Videocassette. Nairobi, Kenya: UNICEF, 1998.

DVD/відео запис, з акцентом на внесок конкретного актора, режисера:

Schrader, Paul, writer. *Taxi Driver*. Dir. Martin Scorsese. Perfs. Robert De Niro, Jodie Foster. 1976. DVD. Columbia TriStar Home Video, 1999.

Brooks, Albert, perf. *Taxi Driver*. Dir. Martin Scorsese. Perfs. Robert De Niro, Jodie Foster. 1976. DVD. Columbia TriStar Home Video, 1999.

Wexler, Haskell, cinematographer. *Who's Afraid of Virginia Woolf?*. Dir. Mike Nichols. Perfs. Elizabeth Taylor, Richard Burton, George Segal, Sandy Dennis. 1966. DVD. Warner Home Video, 2006.

Faulkner, William, screenplay. *To Have and Have Not*. Based on the novel by Ernest Hemingway. Dir. Howard Hawks. Perfs. Humphrey Bogart, Walter Brennan, Lauren Bacall. 1945. DVD. Warner Home Video, 2003.

Hemingway, Ernest. *To Have and Have Not*. Screenplay by William Faulkner. Dir. Howard Hawks. Perfs. Humphrey Bogart, Walter Brennan, Lauren Bacall. 1945. DVD. Warner Home Video, 2003.

DVD/ відео запис, з акцентом на прес-реліз щодо фільму

Metropolis. Dir. Fritz Lang. Perfs. Gustav Fröhlich, Brigitte Helm, Alfred Abel. 1926. DVD. Restored authorized edition; digitally remastered. Kino International Corporation, 2002.

Man with a Movie Camera (Chelovek s kinoapparatom). Dir. Dziga Vertov. Original music composed and performed by the Alloy Orchestra. 1929. DVD. Kino International Corporation, 1997.

Mindwalk. Based on the book "The Turning Point" by Fritjof Capra. Dir. Bernt Amadeus Capra. Perfs. Liv Ullman, Sam Waterston, John Heard, Ione Skye. DVD Paramount Pictures, 2000.

DVD/ відео запис, цитування супроводжуючої інформації, що наявна на упаковці диска

"Making of the Mutuals" (supplimentary visual essay by Sam Gill). The Chaplin Mutuals. Volume 3. DVD. Image Entertainment, 1995.

"The Early Sound Era" (supplementary material on DVD release of The Jazz Singer). 2006 <cite the date the supplement was produced, if known>. DVD. Warner Home Video, 2007.

DVD/ відео запис, цитування фільму або іншого сюжету, що трансливався в прямому ефірі або прем'єра показу на телебаченні

Summer of Love. American Experience. Prod. and dir., Gail Dolgin & Vicente Franco. PBS. WGBH in association with KQED. DVD PBS Home Video, 2007.

Medicine at the Crossroads. Prod. 13/WNET and BBC TV. DVD. PBS Home Video, 1993.

"Bringing up Buster." Arrested Development (Season 1). Perfs. Alia Shawkat, David Cross, Jason Bateman, Jeffrey Tambor. DVD. Twentieth Century Fox Home Entertainment, 2006.

"Ku Klux Klan: The Invisible Empire." CBS Reports. Prod. and dir. David Lowe. Correspondent: Charles Kuralt. 1982. DVD. Films for the Humanities & Sciences, 2002.

Capote, Truman. "A Christmas Memory." Hallmark Hall of Fame. Dir. Glenn Jordan. Perf. Patty Duke, Piper Laurie, Jeffrey DeMunn. 1997. DVD. Lions Gate, 2000.

DVD/відео запис, багатосерійне відео або іншого сюжету, що транслювався в прямому ефірі або прем'єра показу на телебаченні

Для цитування серії із багатосерійного фільму чи передачі необхідно указати:

- ◆ Назву епізоду
- ◆ Назву серії або програми
- ◆ Директора, продюсера, редактора, або іншу відповідальну за випуск особу
- ◆ Формат (e.g. DVD).
- ◆ Дистриб'ютора, дату, що вказана на DVD (не для телевізійних сюжетів)

Приклади:

"The House We Live In." Race, The Power of an Illusion. Prod., Christine Herbes-Sommers; series prod., Larry Adelman. DVD. California Newsreel, 2003.

Scorsese, Martin, Exec. Prod. "Feel like going home." Martin Scorsese Presents The Blues. DVD. Seattle, WA: Vulcan Productions, Inc.; Berlin: Road Movies Filmproduktion GmbH, 2003.

"When Things Get Tough." The War. Dir. Ken Burns. Prod. Florentine Films and WETA Washington D.C. DVD. PBS Home Video; Paramount Home Entertainment, 2007.

"Ain't Scared of your Jails, 1960-1961." Eyes on the Prize: America's Civil Rights Years, 3. Prod. WGBH Boston; Blackhawk Films, 1986. DVD. PBS Video, 2006.

Як правильно посилатись або цитувати музику, та іншу інформацію на DVD носіях

Приклади:

"Official War Film W.F. 13." World War II Films. Prod. US Office of War Information. 1943. DVD. Earthstation1.com, 2007.

or, if emphasizing issuing agency:

US Office of War Information. "Official War Film W.F. 13." World War II Films. 1943. DVD. Earthstation1.com, 2007.

Cage, John. "Chess Serenade: For Piano." The Works for Piano. John Cage. Vol. 7.DVD. Mode Productions, 2006

Calloway, Cab. "Hi-de-ho." Best of Jazz and Blues. 1933. DVD. Kino on Video, c2001.

The Chemical Brothers. The Work of Director Michel Gondry. DVD. Palm Pictures, 2003.

"Lindy Hop (1937)." Perf, Mama Lu Parks' Jazz Dancers. Dance Black America. Videocassette. Dance Horizons Video, 1990.

or, if emphasizing the performers:

Mama Lu Parks' Jazz Dancers. "Lindy Hop (1937)." Dance Black America. Videocassette. Dance Horizons Video, 1990.

Як правильно посилатись або цитувати ТВ та радіо

Повинно включати наступні елементи:

- ◆ Назву епізоду або сегменту, що цитується;
- ◆ Назву програми (курсивом);
- ◆ Назву серії, частини (якщо можливо);
- ◆ Продюсера, директора, відповідальну особу, редактора та інших (якщо відомо);
- ◆ Канал;
- ◆ Місто, країну;
- ◆ Дату ефіру, виходу передачі, якщо повтор, вказати;

Приклади:

Woody Allen: A Documentary. American Masters. Dir. and prod., Robert Weide. PBS. WNET, Channel 13. 10 Feb. 2012.

Racism 101. Prod. Thomas Lennon. PBS. KQED, San Francisco. 5 Oct. 1988.

White House Prayer Breakfast. Al Gore (Introduction), Bill Clinton (Address), Rev. Gerald Mann (Closing prayer), Rabbi Alan Cohen (Interview)." C-SPAN, Washington, D.C. 11 Sept. 1998.

"Torture." Narr. Scott Pelley. Sixty Minutes. CBS. WCBS, New York. 30 March 2008.

"War Against Iraq Begins." Narr. Peter Jennings, Ted Koppel. Nightline. ABC. KGO, San Francisco, 16 Jan. 1991.

"Car Crash on I-80." Ten O'clock News. KNBC, Los Angeles. 16 Jan. 1991.

"The Arsenal of Democracy." The Great Depression; 7. Prod. Blackside, Inc.; Exec Prod Henry Hampton. WGBH, Boston. 1 Mar. 1993.

Afghanistan: the Great Game. NPR, Washington, D.C. 8 Feb. 1980.

"Mumia Abu Jamal: 15th Anniversary of His Arrest." Democracy Now. Pacifica. KPFA-FM, Berkeley, CA. 9 Dec. 1996.

"Trash of the Titans." The Simpsons, Season 9. Dir. Jim Reardon, Mark Kirkland, et al. Voices: Dan Castellaneta, Julie Kavner, Nancy Cartwright, Yeardley Smith, Hank Azaria, Harry Shearer. CBS. KPIX, San Francisco. 10 September 2006.

"Emerging Tigers." Narr. Ress Jones. Prod. John Hawke. Asian Business Report. PBS. WEFT, New York. 15 August 1990.

For advertisements and other broadcasts without a fixed programming schedule, you may chose to include the time of the broadcast:

Levi Strauss Co. Levi Dockers Advertisement. Aired 10:35pm. CBS. KPIX, San Francisco. 5 August 1999.

Прямий ефір, новини, інтерв'ю

Порядок та пунктуація:

- ◆ Особа, що дає інтерв'ю (ПІБ);
- ◆ Інтерв'юєр ;
- ◆ Назва програми;
- ◆ Канал;
- ◆ Місто;
- ◆ Країна;
- ◆ Дата випуску.

Приклади

Clinton, Bill. Interview with Larry King. Larry King Live. CNN. 24 June 2004.

Cain, Bruce E. Interview. Ten O'Clock News. CBS. KPIX, San Francisco. 10 October 2007.

Depp, Johnny. Interview with James Lipton. Inside the Actors Studio. PBS. KQED, San Francisco. 7 April 2008.

Як правильно посилатись або цитувати онлайн ресурси, медіа та відео сайти, та інше.

Онлайн ресурси:

- ◆ Автор ПІБ або назва установи, організації, сайту (якщо відомо)
- ◆ Назва документу або файлу
- ◆ Дата розміщення документу(публікації) АБО останньої зміни
- ◆ Формат (наприклад, онлайн відео кліп або стаття)
- ◆ Назва сайту де розміщено публікацію
- ◆ Назва бібліотеки або іншого ресурсу, що несе відповідальність за розміщення (якщо є).
- ◆ Дата доступу
- ◆ URL <адреса сайту>

Приклади:

Lucasfilm, Ltd. "Star Wars Trailer." 05 November 1999. Online video clip. Star Wars Official Site. Accessed on 02 April 2008. <<http://starwars.com/episode-i/news/trailer/>>

"Daughter Turns Dad In." CNN Video. Online video clip. CNN.com Accessed on 04 April 2008. <<http://www.cnn.com/video/#/video/crime/2008/04/02/dnt.oh.drunk.driver.dad.wnwo>>

"Free Speech Movement: The Cartop Rally, Oct. 1-2, 1964." 05 August 1999. Online audio clip. UC Berkeley Library Social Activism Sound Recording Project: The Free Speech Movement and Its Legacy. University of California at Berkeley. Library, Media Resources Center. Accessed on 02 April 2008. <<http://sunsite.berkeley.edu/VideoTest/pacificabd0016.02e.xdm>>

"Gene Map of Brain Offers Hope for Alzheimer's, Autism." 29 Nov. 2006. Webcast. The News Hour with Jim Lehrer. PBS. KQED, San Francisco. Accessed on 02 December 2006 .

Shimabukuro, Jake. "Ukulele weeps by Jake Shimabukuro." 04 April 2008. Online video clip. YouTube. Accessed on 22 April 2006. <<http://www.youtube.com/watch?v=puSkP3uym5k>>

Society of Spectacle. Dir. Guy Debord. 1973. Online video clip. Ubuweb.com. Accessed on 09 October 2007. <http://www.ubu.com/film/debord_spectacle.html>

Підкасти:

- ◆ ПІБ автора або продюсера (якщо є);
- ◆ "Назва підкасту";
- ◆ Дата підкасту;
- ◆ Підкаст;
- ◆ "Назва підкасту передачі." (якщо інша ніж підкаст);
- ◆ Назва сайту;
- ◆ Дата загрузки.

Приклади:

Mondello, Bob. "Charlton Heston, Old-School Gentleman, Dies at 84." 8 May 2008. Podcast. "NPR Movies." National Public Radio. 10 April 2008. <<http://www.npr.org/templates/story/story.php?storyId=89421208>>

3. ОГЛЯД ПРОГРАМ ЩОДО ПЕРЕВІРКИ АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ НА ПЛАГІАТ

Оригінальність тексту - це поняття протилежне плагіату.

Чим більше плагіату в тексті, тим менше його оригінальність і навпаки - чим менше плагіату, тим унікальність даного тексту вища. Справедливою є наступна формула:

$$\% \text{ ПЛАГІАТУ} + \% \text{ ОРИГІНАЛЬНОСТІ} = 100\%$$

Наприклад, якщо програма перевірки рівня плагіату показує, що оригінальність певного тексту становить **70%**, це означає, що **30%** цього тексту - **неоригінальні**. Тобто з точки зору програми перевірки **30%** у цьому випадку - **плагіат**.

Та слід зазначити, що з точки зору не машини, а людини це твердження не надто коректне. Наприклад, якщо процитовано якийсь фрагмент і стоїть коректне посилання на джерело - це коректне запозичення, а не плагіат.

Але безкоштовні програми перевірки плагіату - це в основному програми перевірки тексту на оригінальність, а не на коректність цитування, бо такі програми вважають коректно процитоване запозичення плагіатом. Наприклад сталі словосполучення, як "Кримінальний кодекс України", "Організація об'єднаних націй", "Верховна рада України", "Світова організація торгівлі" - всі вони будуть визначені програмою перевірки як плагіат. Саме тому будь-який текст навряд чи може мати оригінальність 100%.

Внаслідок цього запитання "як зменшити плагіат", "як приховати плагіат", "усунути плагіат", "видалити плагіат", "обдурити, обманути, обійти антиплагіат", "що робити з плагіатом", "як пройти перевірку на плагіат" та інші подібні є найактуальнішими та найпопулярнішими.

Таким чином, плагіат або низька оригінальність є великою проблемою для сучасного студента чи науковця.

На сьогодні в Інтернет просторі існує безліч програм що дозволяють перевірити текст на плагіат.

Перелік цих програм не є рекламою!

Серед професійних програм слід зазначити:

- ◆ **Turnitin,**
- ◆ **Crossref,**
- ◆ **RefWorks,**
- ◆ **Zotero,**
- ◆ **Mendeley,**
- ◆ **EndNote**

(та інші)

Як серед викладачів так і серед студентів існує достатньо високій рівень толерантності щодо плагіату.

Взагалі студенти говорять про «допустимий відсоток плагіату», тобто навіть не виникає припущення, що можливо взагалі без нього написати роботу.

Серед безкоштовних програм, що наявні у Інтернет просторі, можна назвати наступні:

- ◆ **Advego Plagiatus**
- ◆ **Антиплагиат**
- ◆ **Plagiat.ru**
- ◆ **TXT.RU**
- ◆ **ContentWatch**

Слід зазначити низку незручностей, що пов'язані з використанням безкоштовних он-лайн сервісів:

- ◆ Необхідність реєстрації\плати за тривале користування;
- ◆ Демо режим безкоштовного сеансу;
- ◆ Лімітована кількість файлів\ або знаків, що можна перевірити в гостьовому режимі без реєстрації;
- ◆ Перевірка займає багато часу.

Приклади:

Програма для перевірки тексту на плагіат, насправді є перевіркою тексту на унікальність.

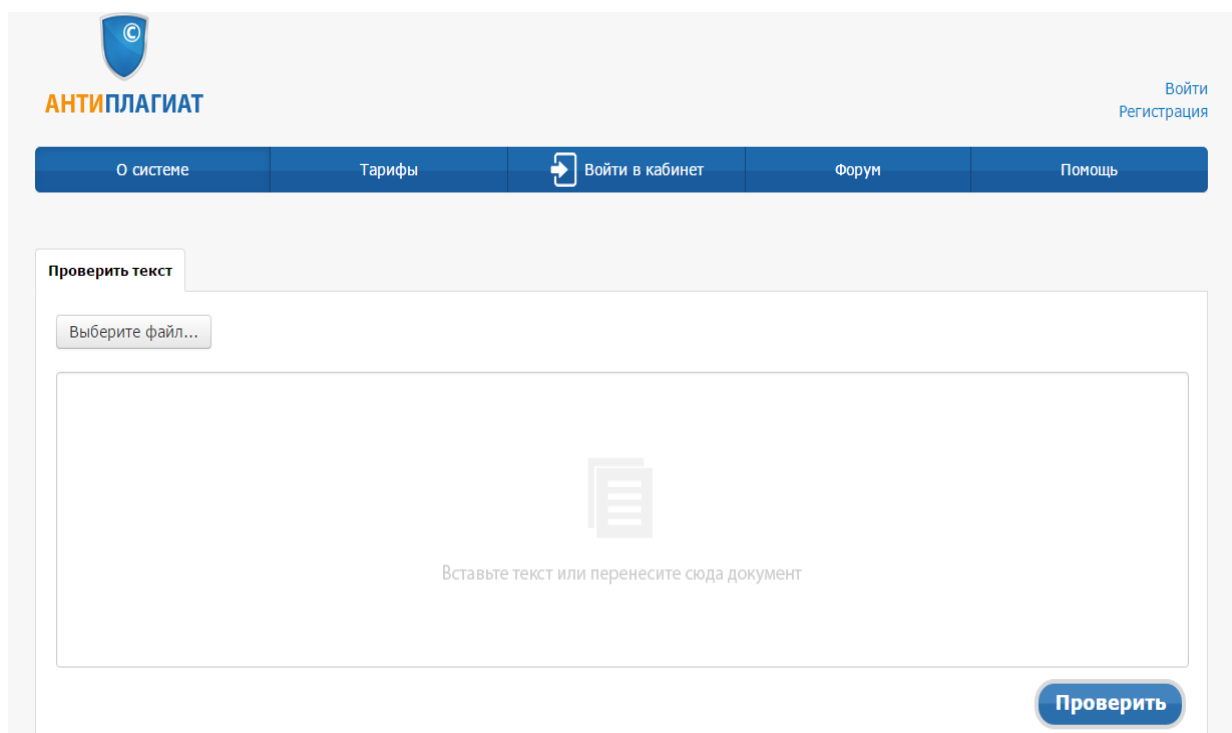
Advego Plagiatus - проверка уникальности текста ★

Advego Plagiatus - программа поиска в интернете частичных или полных копий текстового документа с интуитивным интерфейсом. Плагиатус показывает степень уникальности текста, источники текста, процент совпадения текста. Также программа проверяет уникальность указанного URL.

[Скачать Advego Plagiatus 1.3.1.7](#)

Інша програма: потребує реєстрації, безкоштовна версія має істотні обмеження

Проверка уникальности текста

Уникальность статей является ключевым требованием, предъявляемым заказчиками при работе с текстовым контентом. Именно поэтому хорошая программа для проверки уникальности текста должна всегда быть под рукой. Она поможет избежать появления неуникальных материалов на сайтах в интернете. Кроме того, программа позволит провести подробный анализ уникальности текста и определить оригинальность статьи в процентном соотношении.

Мы проанализировали достоинства и недостатки нескольких сервисов проверки уникальности контента и создали собственную программу.

Уважаемые пользователи, предлагаем Вам при работе над статьями воспользоваться услугами нашего сервиса проверки текстов на уникальность - программой Антиплагиат, при создании которой мы учитывали особенности работы копирайтера.

Сделать это можно двумя способами: скачав программу или используя наш Онлайн-сервис.

[Скачать программу](#)

[On-line проверка](#)

[API Антиплагиата](#)

Ограничения:

- Текст длиной до 3000 символов (до 10000 символов после регистрации)
- До 5 запросов в день на одного пользователя (до 20 после регистрации)
- Использовать любые средства автоматического доступа к сервису запрещено

Проверить текст на уникальность

Длина текста: 0 (без пробелов: 0)

Програми, на які орієнтовані студенти, в основному мають функціонал, що призначений «обдурити» програми, якими користуються викладачі.

КАК ПОВЫСИТЬ УНИКАЛЬНОСТЬ ТЕКСТА?

Мы помогаем студентам обойти антиплагиат бесплатно проверяем на Антиплагиат.ВУЗ

Высокое качество уникальности текста **От 75 до 100%**

Занимаемся подъемом уникальности в текстовых работах по: **antiplagiat.ru, Антиплагиат.ВУЗ, Etxt antiplagiat, Advego plagiat, CTA - antiplagiat, ИС «КОП» CTA.**

Так же у нас можете бесплатно скачать программы проверки антиплагиат & Etxt-antiplagiat

Избавляем любые файлы от плагиата и лечим **⚠ "Подозрительный документ"**

Как пройти проверку работы на антиплагиат

оформить заказ

«МИНИ» <small>подъем только по antiplagiat.ru</small>	«МИНИ+» <small>расширенный подъем только по antiplagiat.ru и Антиплагиат.ВУЗ</small>
объем работы стр. А4	объем работы стр. А4
срок подъема часы	срок подъема часы
ваш % уникальности	ваш % уникальности
нужный % уникальности	нужный % уникальности
узнать цену	узнать цену

«ТехноМакси» <small>технический подъем по основным системам проверки - antiplagiat.ru, Etxt antiplagiat, Advego plagiat</small>	«МАКСИ» <small>ручной подъем по всем системам проверки - antiplagiat.ru, Антиплагиат.ВУЗ, Etxt antiplagiat, Advego plagiat, CTA - antiplagiat</small>
объем работы стр. А4	объем работы стр. А4
срок подъема часы	срок подъема, часы
ваш % уникальности	ваш % уникальности

Повысим уникальность от 0 до 99,9%

МЫ ПОМОГЛИ:
за сегодня: 27
за 7 дней: 294
за 30 дней: 2096

полная работа - 1.5 грн за страницу
1 страница - бесплатно

antiplag.net@gmail.com

Кликните либо перетащите сюда файл для обработки (*.docx)
Times New Roman, 14pt

РЕКЛАМА
Узнай как получить - 1500 руб. в подарок **UniArtic.ru**

Повысить уникальность текста онлайн

За умов наявності контролю щодо оригінальності текстів письмових робіт, студенти вдаються до наступних стратегій адаптації текстів, що дозволяють підвищити відсоток оригінальності:

- компіляція декількох джерел;
- переклад іншомовних джерел чи робіт;
- добір синонімів чи близьких за значенням слів/словосполучень.

Найбільш розповсюдженим серед викладачів є наступний метод перевірки студентських робіт

Введите поисковый запрос или URL

4. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Потрібно визнати наступні факти:

- ◆ Плагіат існує та широко розповсюджений;
- ◆ Плагіат використовують як студенти, так і науковці;
- ◆ Найбільш мотивовані та амбітні студенти та науковці також схильні до використання плагіату;
- ◆ Санкції та контроль не є єдиним ефективним методом боротьби з плагіатом.

Науковцям:

- ◆ Чіткі та прозорі норми та правила, які є елементом наукової культури;
- ◆ Наявність чітких критеріїв, щодо дефініції плагіату та самостійності роботи студента, допустимого відсотку плагіату;
- ◆ Чіткі та зрозумілі завдання з гнучкими критеріями оцінки;
- ◆ Обізнаність щодо засобів перевірки та прозорість для студентів цих засобів перевірки;

- ◆ Використання таких технічних засобів перевірки як Google та інших безкоштовних онлайн програм (за виключенням передплачених професійних програм) як допоміжного засобу контролю та верифікації коректності або наявності посилань.
- ◆ Розробка єдиних (в межах університету, чи факультету) критеріїв контролю, та допустимого відсотку оригінальності тексту в залежності від специфіки курсу та завдань по кожному окремому предмету.
- ◆ Формування сталих практик академічної культури з акцентом на творчість та самостійність.

Студентам:

- ◆ Перед початком написання будь-якої письмової роботи мати чітке завдання та план ;
- ◆ Систематизувати наявну інформацію та інформацію, що потрібно знайти;
- ◆ Завжди копіювати назву сайту та повну назву джерела, з яким працюєте та помічати текст кольором;
- ◆ Дотримуватись правил цитування та перевіряти посилання;
- ◆ У процесі роботи свої коментарі та висновки писати окремо;

Бар'єри:

- ◆ Як серед студентів, так і серед викладачів існує досить суперечлива ситуація щодо розуміння того, що насправді є плагіатом;
- ◆ Проблемою є також те, що багато осіб, особливо серед студентів, не трактує серйозно плагіат як злочин;
- ◆ Відсутність культурної складової, яка б регулювала практики написання наукових робіт на рівні норм, традицій, цінностей академічної культури робить інституційні норми контролю зовсім неефективними навіть на рівні інформування про форми

- ◆ плагіату та розуміння, що таке плагіат викладачами, та, як результат, студентами;
- ◆ Викладачами не приділяється достатньої уваги проблемі плагіату, інформуванню студентів щодо критеріїв виявлення плагіату, перевірка на плагіат часто є неефективною чи взагалі фіктивною;
- ◆ Досить слабо опановані і студентами, і викладачами технічні засоби боротьби з плагіатом;
- ◆ Викладачі досить рідко користуються спеціалізованими програмами, зазвичай методом перевірки служить запит в Google або використання безкоштовних сервісів, які мають істотні обмеження.
- ◆ Більшу технічну озброєність демонструють студенти, які використовують спеціальні комп'ютерні програми, але переважно не для самоперевірки на плагіат, а для перевірки й певної модифікації роботи таким чином, щоб викладач не зміг виявити в ній плагіат.

Драйвери:

- ◆ розповсюдження професійної етики, норм може бути одним з найефективніших засобів боротьби з плагіатом.
- ◆ У роботі польського етика й філософа Тадеуша Чезовського²¹, визначено основні чесноти, що мають характеризувати особу, яка належить до академічного середовища:
 - ◆ витривалість у доланні перешкод, що переламує розчарування і байдужість;
 - ◆ систематичність напроти вагу нерегулярності; докладність напроти вагу поверховості;
 - ◆ сумлінність напроти вагу легковажності; ч
 - ◆ есність напроти вагу фальшуванню;

²¹. <http://kulturolog.org.ua/publications/-p-article/477-plagiarism.html>

- ◆ скромність, яка перешкоджає прагненню марнославства;
- ◆ відвага переконань, що не піддається авторитетам, але спрямована до істини.

Ці чесноти, слід популяризувати серед студентів і в цьому повинні бути зацікавлені самі ж науковці, що викладають в університетах.

Протистояння шахрайству в науці часом прирівнюють до кидання мотику з метою поцілити в сонце, маючи на увазі, що повністю це явище викоринити не можна і що завжди знайдуться особи, які захочуть легко дістатися наукових вершин нечесним шляхом. Однак „кидати мотику”, без сумніву, варто, адже найчастіше корупція, шахрайство та їх толеранція в судах, лікарнях, державних установах тощо народжується саме з шахрайства в університетах: купленої дипломної роботи, запозиченої чужої статті чи підтасованих результатів наукової роботи.

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПЛАГІАТ²²

Існуючий на сьогодні в Україні правовий механізм притягнення до відповідальності за плагіат є досить неоднозначним.

Справа в тому, що з точки зору законодавства прописано достатньо відповідних норм, які дають визначення поняття плагіату гарантують захист прав авторів, а також встановлюють перелік правопорушень з використанням плагіату та заходи відповідальності за них. Так у **статті 41 Конституції України²³**, зазначено, що кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. **Стаття 54 Основного Закону** встановлює заборону використовувати або поширювати об'єкти інтелектуальної власності без згоди їх автора, за винятками встановленими законом.

У **Цивільному Кодексі України²⁴** захисту прав автора від плагіату приділено **статті 433-456**.

Загалом за використання плагіату передбачено (залежно від кожного конкретного правопорушення) цивільну, адміністративну та кримінальну відповідальність.

Адміністративна відповідальність у вигляді штрафу від десяти до двохсот неоподаткованих мінімумів доходів громадян (неоподаткований мінімум у 2015 р скалдає 1218 грн.) передбачена **статтею 512 «Кодексу України про адміністративні правопорушення»** за незаконне використання об'єкта права інтелектуальної власності (літературного чи художнього твору, їх виконання, фонограми, передачі організації мовлення, комп'ютерної програми, бази даних, наукового відкриття, винаходу, корисної моделі,

²² Матеріал викистано з ресурсу http://3222.ua/article/scho_take_plagat.htm, та <http://kobelyaku.just.gov.ua/info/333/>

²³ Конституція України. Режим доступу <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

²⁴ Цивільний Кодекс України. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

промислового зразка, знака для товарів і послуг, топографії інтегральної мікросхеми, раціоналізаторської пропозиції, сорту рослин тощо), привласнення авторства на такий об'єкт або інше умисне порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності, що охороняється законом.

Захист інтелектуальної власності та авторського права гарантує ст. 54 і ст. 41 Конституції України, Закон України „Про авторське право та суміжні права”²⁵, ст. 512 „Кодексу України про адміністративні правопорушення”, ст.433-456 „Цивільного кодексу України” (ЦКУ), ст. 176 „Кримінального кодексу України” (ККУ).

За ст. 512 „Кодексу України про адміністративні правопорушення”²⁶незаконне використання об'єкта права інтелектуальної власності, привласнення авторства або інше умисне порушення права інтелектуальної власності тягне за собою накладення штрафу від десяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією незаконно виготовленої продукції, обладнання і матеріалів, які призначені для її виготовлення.

За ст.442, п. 1 ЦКУ твір вважається опублікованим (випущеним у світ), якщо він відображений у загальнодоступних електронних системах інформації. Пункт 3 цієї ж статті закріплює норму: ”Ніхто не має права опублікувати твір без згоди автора, крім випадків, встановлених цим Кодексом та іншим законом”.

Правомірно використати весь твір можна лише за умови згоди автора. Без дозволу автора можна твір цитувати, ілюструвати в будь-яких ЗМІ, зазначивши джерело запозичення (традиційне чи Інтернет-ЗМІ) та імена авторів.

Часто порушується ст. 429 Цивільного кодексу України, згідно з якою якщо матеріал створений у зв'язку з виконанням трудового

25 Закон України „Про авторське право та суміжні права” <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>

26 „Кодексу України про адміністративні правопорушення” <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

договору, то необхідно отримати згоду автора та юридичної або фізичної особи, де або у якої він працює, яким спільно належить майнове право інтелектуальної власності на створений об'єкт. Керуючись цією статтею, треба просити згоди на використання матеріалу не тільки в автора, а й у редакції, що першою обнародувала матеріал.

Крім того, плагіат є кримінальним злочином. За ст. 176 Кримінального Кодексу України²⁷ плагіат є порушенням інтелектуальної власності, зокрема, авторського права і суміжних прав. Відповідно, "незаконне відтворення, розповсюдження творів науки, літератури і мистецтва, комп'ютерних програм і баз даних, а так само незаконне відтворення, розповсюдження виконань, фонограм, відеограм і програм мовлення, їх незаконне тиражування та розповсюдження на аудіо- та відеокасетах, дисках, дискетах, інших носіях інформації, або інше умисне порушення авторського права і суміжних прав, якщо це завдало матеріальної шкоди у значному розмірі, – караються штрафом від двохсот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням волі на той самий строк, з конфіскацією та знищенням всіх примірників творів, матеріальних носіїв комп'ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, відеограм, програм мовлення та знарядь і матеріалів, які спеціально використовувались для їх виготовлення".

Якщо плагіат вчинено повторно або за попередньою змовою групою осіб, або він завдав матеріальної шкоди у великому розмірі, то такі дії караються штрафом від тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням волі на строк від двох до п'яти років, з конфіскацією та знищенням всіх примірників творів, матеріальних носіїв комп'ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, відеограм,

²⁷ Кримінальний кодекс України. Реєм доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

програм мовлення та знарядь і матеріалів, які спеціально використовувались для їх виготовлення.

Солідніші штрафи передбачає пункт 3 цієї статті, якщо плагіат вчинено неодноразово службовою особою (а журналісти такими є) з використанням службового становища або організованою групою (якщо редактор бачив і змовчав, випусковий бачив і змовчав, або якщо вони завдали матеріальної шкоди в особливо великому розмірі).

Такі дії караються штрафом від двох тисяч до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від трьох до шести років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого та з конфіскацією та знищенням всіх примірників творів, матеріальних носіїв комп'ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, відеограм, програм мовлення та знарядь і матеріалів, які спеціально використовувались для їх виготовлення.

У ст. 176 та 177 Кримінального кодексу України

матеріальна шкода вважається завданою в значному розмірі, якщо її розмір у двадцять і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, у великому розмірі – якщо її розмір у двісті і більше

На сьогодні не існує правових механізмів урегулювання практик використання студентами плагіату. Ці норми досить розмито прописані і в університетських Положеннях. Тобто, на сьогодні студентський плагіат немає ніяких інституціональних обмежень та санкцій, навіть на рівні університетів та не може бути покараний (штрафи, виключення з університету та ін.) Єдині санкції, що загрожують сучасному плагіатчику, – низькі, або відсутність балів від викладача, та не допуск до сесії.

разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, а завданою в особливо великому розмірі – якщо її розмір у тисячу і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Механізм правостосунків щодо плагіату, перенесений із офлайна, - мало дієздатний щодо Інтернет-ЗМІ. Необхідні окремі статті, окремі закони щодо захисту авторських і суміжних прав в Інтернет-ЗМІ.²⁸

На сьогодні не існує правових механізмів урегулювання практик використання студентами плагіату. Ці норми досить розмито прописані і в університетських Положеннях. Тобто, на сьогодні студентський плагіат немає ніяких інституціональних обмежень та санкцій, навіть на рівні університетів та не може бути покараний (штрафи, виключення з університету та ін.) Єдині санкції, що загрожують сучасному плагіатчику, – низькі, або відсутність балів від викладача, та не допуск до сесії.

²⁸ Плагіат в Інтернет-ЗМІ України: правове регулювання О. Кузнецова, Опубліковано: 11-11-2009
Розділи: Онлайн - Журналістика. Режим доступу: <http://www.mediakrytyka.info/onlayn-zhurnalistyka/plahiat-v-internet-zmi-ukrayiny-pravove-rehulyuvannya.html>